CENTRUM ANALIZ REGIONALNYCH
I LOKALNYCH

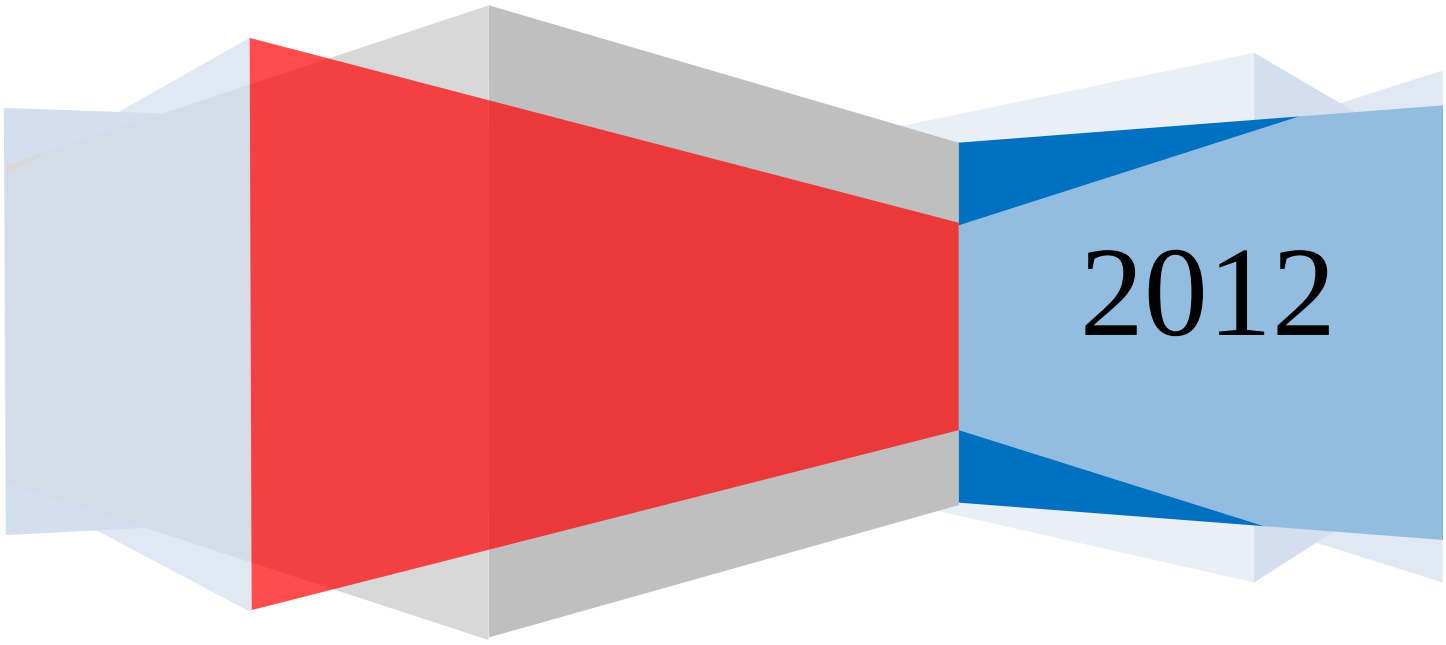
ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2012

Dr hab. prof. SGH Hanna Godlewska-Majkowska

Dr Agnieszka Komor

Dr Patrycjusz Zarębski

Mgr Magdalena Typa

Warszawa, październik 2012

Wstęp

Niniejszy raport powstał w wyniku zastosowania wyników badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem prof. SGH dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów, w celu możliwie jak najlepszego uchwycenia istotnych dla inwestora cech regionów, rozpatrywanych ogólnie oraz z punktu widzenia specyfiki działalności gospodarczej oraz wielkości inwestycji.

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej (PAI) oceniają walory lokalizacyjne regionów. W wersji uproszczonej są obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Są to wskaźniki PAI1 odnoszące się do całości gospodarki regionalnej/narodowej (PAI1_GN) oraz do wybranych sekcji: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - turystyki i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

Oprócz tego są opracowane wskaźniki wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych tylko na tym poziomie województw lub makroregionów. Umożliwiają znacznie szerszy zakres kontekstu ocen ich atrakcyjności inwestycyjnej. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki (PAI2_C, PAI2_G, PAI2_I, PAI2_M).

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej, nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie Instytutu Przedsiębiorstwa: www.sgh.waw.pl/instytuty/ip, na stronie współpracującego z Instytutem Przedsiębiorstwa Centrum Analiz Regionalnych i Lokalnych: www.caril.edu.pl, a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

1. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa dolnośląskiego

Województwo dolnośląskie należy do najbardziej atrakcyjnych inwestycyjnie regionów Polski. Jego atutami są:

- Wysoki poziom rozwoju gospodarczego, znacznie przekraczający średnią krajową,
- Bardzo korzystne położenie geopolityczne, z uwagi na sąsiedztwo Niemiec i Republiki Czeskiej, a także atrakcyjne położenie względem rynków zbytu tworzonych przez aglomeracje praską, berlińską i warszawską,
- Bardzo dobrze rozwinięta infrastruktura transportowa (drogowa, kolejowa, wodna, lotnicza) i teleinformatyczna:
    - Dogodne połączenia drogowe: autostrada A4, drogi międzynarodowe E40, E36, E65 i E67,
    - Rozbudowany system linii kolejowych: międzynarodowe linie kolejowe: E30 i E59,
    - Dobrze rozwinięta sieć transportu wodnego (system wodny Odry umożliwia transport barkami rzecznymi z Dolnego Śląska do zespołu portowego Szczecin – Świnoujście, a poprzez kanały Odra -Sprewa i Odra – Hawela, Dolny Śląsk został włączony do systemu żeglugi śródlądowej Europy zachodniej),
    - Port lotniczy Wrocław-Strachowice im. Mikołaja Kopernika (*Copernicus Airport Wrocław)* umożliwiający połączenia zagraniczne z Frankfurtem, Monachium, Londynem, Kopenhagą, Mediolanem, Dublinem, Nottingham, Dortmundem, Shannon, Glasgow, Liverpoolem, Sztokholmem, Cork oraz Rzymem,
    - Bardzo dobry dostęp do Internetu (pod tym względem województwo należy do najwyżej ocenianych regionów w Polsce),
- Obecność licznych uczelni wyższych, wśród których licznie są reprezentowane najlepsze w Polsce jednostki naukowe,[1]
- Bogactwo kulturowe (liczne zabytki, wśród których na wyróżnienie zasługują: Hala Stulecia, Hala Ludowa we Wrocławiu oraz Kościoły Pokoju w Świdnicy i Jaworze – obiekty światowego dziedzictwa UNESCO) i walory przyrodnicze (Sudety, Przedgórze Sudeckie) stwarzają podstawy dla rozwoju usług turystycznych
- Wysoki poziom rozwoju przemysłu, co uwidacznia specjalizacja tego regionu w prowadzeniu nowoczesnych rodzajów produkcji przemysłowej (przemysł środków transportu, farmaceutyczny, elektronika użytkowa, sprzęt AGD i RTV),
- Wysoko rozwinięte rolnictwo, w tym szczególnie produkcja roślinna, stanowiąca fundament rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego,

[1]W roku 2010 do najlepszych w Polsce jednostek naukowych Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaliczyło min. następujące uczelnie wraz z ich jednostkami naukowymi: Politechnikę Wrocławską (Wydział Chemiczny, Wydział Mechaniczny, Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego, Wydział Elektroniki Mikrosystemów i Fotoniki), Uniwersytet Wrocławski (Wydział Chemii, Wydział Biotechnologii, Wydział Matematyki i Informatyki, Wydział Filologiczny), Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu (Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny, Wydział Zarządzania Informatyki i Finansów, Wydział Nauk Ekonomicznych, Wydział Gospodarki Regionalnej i Turystyki w Jeleniej Górze), Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu (Wydział Nauk o Żywności, Wydział Medycyny Weterynaryjnej, Wydział Biologii i Hodowli Zwierząt) oraz Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Ludwika Hirszfelda PAN we Wrocławiu.

- Liczne podstrefy ekonomiczne, oferujące dogodne warunki prowadzenia działalności gospodarczej inwestorom.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa dolnośląskiego

Wyszczególnienie	Województwo dolnośląskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	38.395	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2011)	2.916.577	38.538.447	7,6%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	42.767	492.646	8,7%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	26.591	421.724	6,3%
Liczba pracujących (osoby stan na stan na 31 XII 2011)	1.011.328	13.911.203	7,3%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 6,3% Sektor przemysłowy 34,5% Sektor usługowy 59,2%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	5.280,7	61.600,3	8,6%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	15.901,1	188.812,4	8,4%
Specjale strefy ekonomiczne w województwie			
- SSE Kamiennogórska, podstrefy: gm. Dobroszyce, gm. Gryfów Śląski, gm. Janowice Wielkie, gm. Kamienna Góra, gm. Lubawka, gm. Nowogrodziec, gm. Prusice, gm. Żmigród, m. Jawor, m. Jelenia Góra, m. Kamienna Góra, m. Lubań, m. Piechowice, m. Zgorzelec - SSE Legnicka, podstrefy: gm. Chojnów, gm. Gromadka, gm. Legnickie Pole, gm. Miękinia, gm. Polkowice, gm. Prochowice, gm. Przemków, gm. Środa Śląska, m. Chojnów, m. Głogów, m. Legnica, m. Lubin, m. Złotoryja - SSE Tarnobrzeska, podstrefa: gm. Kobierzyce - SSE Wałbrzyska, podstrefy: gm. Brzeg Dolny, gm. Bystrzyca Kłodzka, gm. Długołęka, gm. Góra, gm. Jelcz-Laskowice, gm. Kłodzko, gm. Kobierzyce, gm. Nowa Ruda, gm. Oława, gm. Strzegom, gm. Strzelin, gm. Syców, gm. Świdnica, gm. Twardogóra, gm. Wiązów, gm. Wołów, gm. Ząbkowice Śląskie, gm. Żarów, m. Bielawa, m. Bolesławiec, m. Dzierżoniów, m. Kłodzko, m. Kudowa-Zdrój, m. Nowa Ruda, m. Oleśnica, m. Oława, m. Świdnica, m. Świebodzice, m. Wałbrzych, m. Wrocław, m Piława Górna		

Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)		
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2		Gospodarka narodowa klasa A Przemysł kapitałochłonny klasa A Przemysł pracochłonny klasa B Handel klasa B Turystyka klasa A Edukacja klasa A
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI		Gospodarka narodowa klasa A Przemysł klasa A Handel klasa C Turystyka klasa B Działalność profesjonalna naukowa i techniczna klasa A
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN		
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Wrocław, Powiat polkowicki, Powiat m. Legnica, Powiat lubiński, Powiat m. Jelenia Góra, Powiat wrocławski
	Klasa B	Powiat głogowski, Powiat zgorzelecki, Powiat wołowski
Gminy	Klasa A	Polkowice (3), Wrocław (1), Bolesławiec (1), Lubin (1), Karpacz (1), Chojnów (1), Świdnica (1), Głogów (1), Zgorzelec (1), Siechnice (3), Złotoryja (1), Brzeg Dolny (3), Oleśnica (1), Kobierzyce (2), Legnica (1), Lubań (1), Jawor (1), Jelenia Góra (1), Oława (1), Polanica-Zdrój (1), Kłodzko (1), Szczawno-Zdrój (1), Kamienna Góra (1), Dzierżoniów (1), Świebodzice (1), Lubin (2), Jerzmanowa (2), Kąty Wrocławskie (3), Wałbrzych (1), Kowary (1), Kudowa-Zdrój (1), Bogatynia (3), Bielawa (1), Rudna (2), Radków (3), Świeradów-Zdrój (1), Nowa Ruda (1), Szczytna (3), Boguszów-Gorce (1), Strzegom (3), Zawidów (1), Grębocice (2), Piława Górna (1), Stronie Śląskie (3), Warta Bolesławiecka (2), Strzelin (3), Piechowice (1), Oborniki Śląskie (3), Syców (3), Prochowice (3), Duszniki-Zdrój (1), Długołęka (2)
	Klasa B	Czernica (2), Szklarska Poręba (1), Jelcz-Laskowice (3), Lądek-Zdrój (3), Góra (3), Wołów (3), Legnickie Pole (2), Wisznia Mała (2), Bolesławiec (2), Kunice (2), Środa Śląska (3), Chocianów (3), Przemków (3), Krośnice (2), Trzebnica (3), Mieroszów (3), Sobótka (3), Pieńsk (3), Ząbkowice Śląskie (3), Jedlina-Zdrój (1), Siekierczyn (2), Czarny Bór (2), Lubawka (3)

Źródło: opracowanie własne.

Województwo dolnośląskie dostarczyło w 2009r. 8,2% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 38.395 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 2 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 168,5%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo dużym udziałem sektora usług (59,2%), podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 6,3% i 34,5% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 2.916.577 mieszkańców, co stanowiło 7,6% ludności Polski. W województwie dolnośląskim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 14,0% osób, produkcyjny: 69,0% i poprodukcyjny: 17,0% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 12,4%, dla porównania w Polsce - 12,4%.[2] Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 3.819,8 zł, czyli 103,6% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 38 uczelni wyższych, w których kształci się 160,2 tys. studentów, czyli 9,2% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 7,2% uczniów województwa, natomiast do techników 6,7%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: górnictwo i przetwórstwo rud miedzi, węgla brunatnego, wydobycie surowców skalnych mineralnych, produkcja tkanin, produkcja artykułów spożywczych i napojów, produkcja wyrobów z drewna, produkcja wyrobów chemicznych, produkcja maszyn i urządzeń elektrycznych, produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, produkcja wyrobów szklarsko-ceramicznych, produkcja podzespołów i części pojazdów mechanicznych

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 4 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Kamiennogórska, podstrefy: gm. Dobroszyce, gm. Gryfów Śląski, gm. Janowice Wielkie, gm. Kamienna Góra, gm. Lubawka, gm. Nowogrodziec, gm. Prusice, gm. Żmigród, m. Jawor, m. Jelenia Góra, m. Kamienna Góra, m. Lubań, m. Piechowice, m. Zgorzelec,
- SSE Legnicka, podstrefy: gm. Chojnów, gm. Gromadka, gm. Legnickie Pole, gm. Miękinia, gm. Polkowice, gm. Prochowice, gm. Przemków, gm. Środa Śląska, m. Chojnów, m. Głogów, m. Legnica, m. Lubin, m. Złotoryja,
- SSE Tarnobrzeska, podstrefa: gm. Kobierzyce,
- SSE Wałbrzyska, podstrefy: gm. Brzeg Dolny, gm. Bystrzyca Kłodzka, gm. Długołęka, gm. Góra, gm. Jelcz-Laskowice, gm. Kłodzko, gm. Kobierzyce, gm. Nowa Ruda, gm. Oława, gm. Strzegom, gm. Strzelin, gm. Syców, gm. Świdnica, gm. Twardogóra, gm. Wiązów, gm. Wołów, gm. Ząbkowice Śląskie, gm. Żarów, m. Bielawa, m. Bolesławiec, m. Dzierżoniów, m. Kłodzko, m. Kudowa-Zdrój, m. Nowa Ruda, m. Oleśnica, m. Oława, m. Świdnica, m. Świebodzice, m. Wałbrzych, m. Wrocław, m Piława Górna.

[2] Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

2. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa kujawsko-pomorskiego

Województwo kujawsko-pomorskie położone jest w środkowej części kraju. Jego wizytówką jest bardzo dobrze rozwinięte rolnictwo, które stało się podstawą rozwoju inwestycji w przemysł spożywczy. Ponadto z uwagi na tradycje przemysłowe i dostosowane do jego potrzeb szkolnictwo region jest atrakcyjnym miejscem lokalizacji inwestycji przemysłowych.

Do atutów województwa należą:

- Położenie w centrum Polski, gdzie krzyżują się ważne szlaki transportowe, w tym linie należące do transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T, co ułatwia dostęp do polskich rynków i dostawców, tak polskich, jak i zagranicznych,
- Dobry dostęp do infrastruktury społecznej, w tym szczególnie do jednostek medycznych i uzdrowiskowo-sanatoryjnych,
- Bogate zaplecze naukowo – badawcze,[3]
- Bogactwo kulturowe (liczne zabytki, wśród których na wyróżnienie zasługuje zespół staromiejski Torunia wpisany na Listę światowego dziedzictwa UNESCO**)** i walory przyrodnicze (Pojezierze Kujawskie z solankami), stwarzające podstawy dla rozwoju usług turystycznych i związanych z ochroną zdrowia,
- Wysoko rozwinięte rolnictwo, zarówno produkcja roślinna jak i produkcja zwierzęca, stanowiące fundament rozwoju przemysłu spożywczego,
- Tradycje przemysłowe, szczególnie w zakresie przemysłu chemicznego, środków transportu i elektroniki, co stanowi czynnik ułatwiający znalezienie kontrahentów, jak i absolwentów szkół wyższych i zawodowych o specjalizacjach potrzebnych inwestorom przemysłowym,
- Dobre warunki do rozwoju energetyki odnawialnej,
- Obecność ośrodków wspierających przepływ nowoczesnych rozwiązań z nauki do przemysłu np. Centrum Transferu Technologii w Toruniu.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa kujawsko-pomorskiego

Wyszczególnienie	Województwo kujawsko-pomorskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	29.834	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2011)	2.098.370	38.538.447	5,4%

[3]W roku 2010 do najlepszych w Polsce jednostek naukowych Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaliczyło: (Wydział Chemii i Wydział Filologiczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Wydział Inżynierii Mechanicznej Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy.

Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	231.47	492.646	4,7%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	233.94	421.724	5,5%
Liczba pracujących (osoby stan na stan na 31 XII 2011)	683.549	13.911.203	4,9%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 14,4% Sektor przemysłowy 31,5% Sektor usługowy 54,1%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	

Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	1.077,7	61.600,3	1,7%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	3.011,4	18.8812,4	1,6%

Specjale strefy ekonomiczne w województwie
- SSE Pomorska, podstrefy: gm. Barcin, gm. Kowalewo Pomorskie, gm. Łysomice, gm. Świecie, m. Bydgoszcz, m. Grudziądz, m. Rypin, m. Toruń, gm. Wąbrzeźno

Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)	
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2	Handel klasa C
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI	Handel klasa C Turystyka klasa C

Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN		
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Bydgoszcz, Powiat m. Toruń, Powiat m. Grudziądz, Powiat m. Włocławek,
	Klasa B	
Gminy	Klasa A	Toruń (1), Inowrocław (1), Grudziądz (1), Bydgoszcz (1), Chełmża (1), Włocławek (1), Wąbrzeźno (1), Ciechocinek (1), Osielsko (2), Golub-Dobrzyń (1), Brodnica (1), Chełmno (1), Janikowo (3), Rypin (1), Solec Kujawski (3), Świecie (3)
	Klasa B	Barcin (3), Aleksandrów Kujawski (1), Wielka Nieszawka (2), Radziejów (1), Białe Błota (2), Tuchola (3), Kowal (1), Lipno (1)

Źródło: opracowanie własne.

Województwo kujawsko-pomorskie dostarczyło w 2009r. 4,6% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 29.834 zł, przy średniej dla Polski 35.210zł. Wynik ten plasuje województwo na 10 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 150,8%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się zbliżonym do przeciętnego udziałem sektora usług (54,1%), podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 14,4% i 31,5% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 2.098.370 mieszkańców, co stanowiło 5,4% ludności Polski. W województwie kujawsko-pomorskim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 15,5%

osób, produkcyjny: 68,4% i poprodukcyjny: 16,0% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 16,6%, dla porównania w Polsce - 12,4%.[4] Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 3.080,3 zł, czyli 83,6% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 21 uczelni wyższych, w których kształci się 81,9 tys. studentów, czyli 4,7% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 7,5% uczniów województwa, natomiast do techników 6,0%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: e-gospodarka, branża teleinformatyczna, biotechnologiczna, narzędziowa, elektroniczna, meblarska, poligraficzna, rolno-spożywcza, chemiczna, elektroniczna, elektrotechniczna, elektromechaniczna.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w Pomorskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej - podstrefy:
gm. Barcin, gm. Kowalewo Pomorskie, gm. Łysomice, gm. Świecie, m. Bydgoszcz, m. Grudziądz, m. Rypin, m. Toruń, gm. Wąbrzeźno.

[4] Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

3. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa lubelskiego

Województwo lubelskie jest położone w środkowowschodniej Polsce. Odznacza się wyjątkowo korzystnymi warunkami rozwoju przemysłu spożywczego, z uwagi na rolniczy charakter przeważającej części województwa oraz bardzo wysoką specjalizację w uprawach roślin przemysłowych oraz owoców i warzyw. Czystość środowiska przyrodniczego, wielokulturowość oraz walory turystyczne (szczególnie **Stare Miasto w Zamościu, wpisane na Listę światowego dziedzictwa UNESCO, parki narodowe: Poleski i Roztoczański oraz 16 parków krajobrazowych)** stwarzają tu dobre warunki rozwoju turystyki oraz rozwoju produkcji wyrobów regionalnych, w tym żywności ekologicznej.

Ponadto atutami województwa są:

- Korzystne położenie na międzynarodowym szlaku transportowym - paneuropejskim korytarzu Wschód-Zachód, co umożliwia dostęp do rynków zagranicznych, szczególnie Ukrainy i Białorusi,
- Stosunkowo niskie koszty pracy (wynagrodzenia koszty pracy: 87,9% średniej krajowej), przy jednoczesnym dostępie do wykwalifikowanych kadr w miastach regionu,
- Duży potencjał naukowo-badawczy, dzięki ważnej roli ośrodka lubelskiego w nauce polskiej i szkolnictwie wyższym. W roku 2010 do najlepszych w Polsce jednostek naukowych Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaliczyło: Instytut Nawozów Sztucznych w Puławach, Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach, Wydział Nauk Humanistycznych, Wydział Nauk Społecznych oraz Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelski Jana Pawła II, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Instytut Medyczny Wsi im. Witolda Chodźki w Lublinie, Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, a także Instytut Europy Środkowo –Wschodniej w Lublinie,
- Tradycje przemysłowe, szczególnie w odniesieniu o przemysłu środków transportu, maszynowego, chemicznego oraz spożywczego,
- Predyspozycje do rozwoju BPO z uwagi na dostęp do wykwalifikowanych kadr, przy jednoczesnym niewysokim poziomie oczekiwań płacowych.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa lubelskiego

Wyszczególnienie	Województwo lubelskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	23.651	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2011)	2.171.857	38.538.447	5,6%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	30.087	492.646	6,1%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	27.934	421.724	6,6%
Liczba pracujących (osoby stan na stan na 31 XII 2011)	803.560	13.911.203	5,8%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 27,6% Sektor przemysłowy 21,5% Sektor usługowy 50,9%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	521,2	61.600,3	0,8%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	1.269	188.812,4	0,7%
Specjale strefy ekonomiczne w województwie			
- SSE Tarnobrzeska , podstrefy: gm. Horodło, gm. Janów Lubelski, gm. Łuków, gm. Poniatowa, gm. Tomaszów Lubelski, m. Kraśnik, m. Tomaszów Lubelski, gm. Ryki - SSE Starachowicka, podstrefa: m. Puławy - SSE Mielecka, podstrefy: m. Lublin, m. Radzyń Podlaski, m. Zamość, m. Lubartów			
Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2			
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI			
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Zamość, Powiat m. Lublin, Powiat m. Chełm	
	Klasa B	Powiat m. Biała Podlaska	
Gminy	Klasa A	Świdnik (1), Zamość (1), Lublin (1), Chełm (1), Kraśnik (1), Puławy (1), Lubartów (1), Tomaszów Lubelski (1), Łęczna (3), Włodawa (1), Puchaczów (2), Biłgoraj (1), Radzyń Podlaski (1), Biała Podlaska (1), Łuków (1), Rejowiec Fabryczny (1), Stoczek Łukowski (1), Międzyrzec Podlaski (1), Poniatowa (3)	
	Klasa B	Janów Lubelski (3), Krasnystaw (1), Hrubieszów (1), Dęblin (1), Wólka (2), Lubartów (2), Terespol (1), Kazimierz Dolny (3), Łukowa (2)	

Źródło: opracowanie własne.

Województwo lubelskie dostarczyło w 2009 r. 3,8% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 23.651 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 16 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 149,4%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo niewielkim udziałem sektora usług (50,9%), podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 27,6% i 21,5% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 2171857 mieszkańców, co stanowiło 5,6% ludności Polski. W województwie lubelskim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 15,3% osób, produkcyjny: 67,0% i poprodukcyjny: 17,7% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,9%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 13,3%, dla porównania w Polsce - 12,4%.[5] Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 3.174,3 zł, czyli 86,1% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 18 uczelni wyższych, w których kształci się 96,2 tys. studentów, czyli 5,5% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 4,8% uczniów województwa, natomiast do techników 5,7%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: przemysł (spożywczy, produkcja mebli i pozostała działalność produkcyjna, produkcja maszyn i urządzeń, produkcja wyrobów z surowców niemetalicznych, przemysł samochodowy, przemysł maszynowy, produkcja wyrobów z metali, produkcja drewna i wyrobów z drewna, przemysł chemiczny), budownictwo, usługi rynkowe (ważnym elementem instytucjonalnego otoczenia biznesu jest sektor bankowy wspierany przez instytucje finansowe: jak fundusze pożyczkowe i poręczeniowe, przedsiębiorstwa leasingowe, kasy oszczędnościowo-kredytowe, usługi sieciowe (w szczególności dostawy energii elektrycznej i gazu), turystyka, usługi nierynkowe, rolnictwo (jeden z najważniejszych działów gospodarki województwa lubelskiego), edukacja, nauka oraz rozwój społeczeństwa informacyjnego (gospodarka oparta na wiedzy).

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 3 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Tarnobrzeska, podstrefy: gm. Horodło, gm. Janów Lubelski, gm. Łuków, gm. Poniatowa, gm. Tomaszów Lubelski, m. Kraśnik, m. Tomaszów Lubelski, gm. Ryki
- SSE Starachowicka, podstrefa: m. Puławy,
- SSE Mielecka, podstrefy: m. Lublin, m. Radzyń Podlaski, m. Zamość, m. Lubartów.

[5] Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

4. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa lubuskiego

Województwo lubuskie usytuowane jest w środkowo – zachodniej części Polski, graniczy z Niemcami, co stanowi ważny element ułatwiający międzynarodową współpracę gospodarczą. Czternaście przejść granicznych oraz przynależność do Euroregionu Pro Europa Viadrina oraz Euroregionu "Sprewa-Nysa-Bóbr" zapewniają dobre warunki współpracy gospodarczej. Głównymi ośrodkami społeczno-gospodarczymi i administracyjnymi, a zarazem najbardziej atrakcyjnymi miejscami dla inwestorów są Gorzów Wielkopolski, stanowiący siedzibę administracji rządowej oraz Zielona Góra - siedziba władz samorządowych.

Atuty województwa to:

- Bardzo korzystne położenie geopolityczne, przy granicy zachodniej, co umożliwia dostęp do atrakcyjnego rynku zbytu Niemiec oraz innych krajów Europy zachodniej,
- Korzystne położenie na międzynarodowym szlaku transportowym - paneuropejskim korytarzu Wschód-Zachód, co umożliwia dostęp do rynków zagranicznych,
- Bardzo dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna regionalna, zarówno drogowa i kolejowa, dobrze rozwinięta infrastruktura przygraniczna,
- Dobrze rozwinięta sieć transportu wodnego (system wodny Odry umożliwia transport do zespołu portowego Szczecin – Świnoujście, a poprzez kanały Odra -Sprewa i Odra – Hawela region został włączony do systemu żeglugi śródlądowej Europy zachodniej,
- Bardzo dobry dostęp do Internetu (pod tym względem województwo należy do najwyżej ocenianych regionów w Polsce),
- Aktywność w obrębie euroregionów, elementem wyróżniającym Ziemię Lubuską jest transgraniczna lokalizacja międzynarodowego uniwersytetu „Viadrina" kształcącego, między innymi na kierunkach: zarządzanie, zarządzanie międzynarodowe, ekonomia, international business administration, prawo niemieckie, polsko-niemieckie wykształcenie prawnicze, kulturoznawstwo,
- Bardzo duża lesistość, atrakcje turystyczne (zwłaszcza Park Mużakowski w gminie Łęknica, wpisany na Listę światowego dziedzictwa UNESCO) oraz liczne jeziora sprzyjające rozwojowi turystyki.

Dobre warunki rozwoju przemysłu dzięki obecności szkół wyższych prowadzących kierunki politechniczne[6]oraz atrakcyjne oferty specjalnych stref ekonomicznych.
Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

[6] W roku 2010 zgodnie z rankingiem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii Uniwersytetu Zielonogórskiego zajął w Polsce 10 miejsce w kraju wśród ogółu sklasyfikowanych jednostek naukowych w grupie matematyka i podstawy informatyki i uzyskał wysoką kategorię 2.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa lubuskiego

Wyszczególnienie	Województwo lubuskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	30.068	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na 31 XII 2011)	1.023.158	38.538.447	2,7%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	6.896	492.646	1,4%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	10.314	421.724	2,4%
Liczba pracujących (osoby stan na stan na 31 XII 2011)	324.565	13.911.203	2,3%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 7,6% Sektor przemysłowy 34,9% Sektor usługowy 57,5%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	813,6	61.600,3	1,3%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	2.027,5	188.812,4	1,1%
Specjale strefy ekonomiczne w województwie			
- SSE Kostrzyńsko-Słubicka, podstrefy: gm. Bytom Odrzański, gm. Czerwieńsk, gm. Dobiegniew, m. Gorzów Wielkopolski, m. Gubin, gm. Gubin, gm. Kargowa, m. Kostrzyn nad Odrą, gm. Kożuchów, gm. Lubsko, gm. Międzyrzecz, m. Nowa Sól, gm. Rzepin, gm. Skwierzyna, gm. Słubice, gm. Sulęcin, m. Zielona Góra, gm. Zielona Góra - SSE Wałbrzyska, podstrefa: gm. Szprotawa			
Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2	Turystyka klasa C		
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI			
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Gorzów Wielkopolski, Powiat m. Zielona Góra,	
	Klasa B		
Gminy	Klasa A	Zielona Góra (1), Gorzów Wielkopolski (1), Gubin (1), Nowa Sól (1), Żary (1), Kostrzyn nad Odrą (1), Żagań (1), Lubrza (2), Łęknica (1), Słubice (3)	
	Klasa B	Sulechów (3), Babimost (3), Świebodzin (3), Kłodawa (2), Zbąszynek (3), Lubsko (3), Wschowa (3), Witnica (3), Skwierzyna (3), Zielona Góra (2), Bytom Odrzański (3)	

Źródło: opracowanie własne.

Województwo lubuskie dostarczyło w 2009 r. 2,3% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 30.068 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 9 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 157,7%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się nieznacznie większym udziałem sektora usług (57,5%), podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 7,6% i 34,9% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 1.023.158 mieszkańców, co stanowiło 2,7% ludności Polski. W województwie lubuskim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 15,4% osób, produkcyjny: 69,4% i poprodukcyjny: 15,2% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 14,9%, dla porównania w Polsce - 12,4%.[7] Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 3.068,5 zł, czyli 83,2% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 8 uczelni wyższych, w których kształci się 23,9 tys. studentów, czyli 1,4% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 3% uczniów województwa, natomiast do techników 2,9%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: celulozowo-papierniczy, drzewny, elektroniczny, spożywczy, szklarski i ceramika budowlana, maszynowy, biotechnologia

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 2 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Kostrzyńsko-Słubicka, podstrefy: gm. Bytom Odrzański, gm. Czerwieńsk, gm. Dobiegniew, m. Gorzów Wielkopolski, m. Gubin, gm. Gubin, gm. Kargowa, m. Kostrzyn nad Odrą, gm. Kożuchów, gm. Lubsko, gm. Międzyrzecz, m. Nowa Sól, gm. Rzepin, gm. Skwierzyna, gm. Słubice, gm. Sulęcin, m. Zielona Góra, gm. Zielona Góra,
- SSE Wałbrzyska, podstrefa: gm. Szprotawa.

[7] Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

5. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa łódzkiego

Województwo łódzkie jest położone w centrum Polski, a zarazem w centrum Europy. Jest to region o tradycjach przemysłowych, kojarzony z włókiennictwem i przemysłem odzieżowym. Obecnie w oparciu o trzecie pod względem liczby mieszkańców miasto w Polsce - Łódź, rozwijają się dynamicznie w tym regionie inne rodzaje przemysłu, szczególnie produkcja sprzętu AGD oraz biotechnologiczny.

Atuty województwa stanowią:

- Znakomite położenie komunikacyjne - w województwie powstaje węzeł autostrad (w okolicach Strykowa), dzięki czemu województwo będzie miało najlepszą w Polsce lokalizację dla inwestycji przeznaczonych na rynek krajowy,
- Dostęp do dużych zasobów pracy, nie tylko w postaci tanich pracowników o niskich kwalifikacjach, ale także wykwalifikowanych pracowników, co jest możliwe dzięki obecności licznych szkół wyższych oraz szkolnictwa zawodowego,
- Duży potencjał naukowo - badawczy łódzkich szkół wyższych i ośrodków naukowych[8],
- Znaczne zasoby duże zasoby węgla brunatnego, dzięki czemu województwo dysponuje nadwyżką taniej energii elektrycznej,
- Bardzo duże zasoby wód termalnych, które mogą być podstawą rozwoju energii odnawialnej oraz rozwoju funkcji uzdrowiskowych regionu,
- Atrakcyjne oferty inwestycyjne dla inwestorów w podstrefach specjalnych stref ekonomicznych.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa łódzkiego

Wyszczególnienie	Województwo łódzkie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	32.162	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na 31 XII 2011)	2.533.681	38.538.447	6,6%

[8]W roku 2010 do najlepszych w Polsce jednostek naukowych Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaliczyło: Wydział Chemiczny, Wydział Mechaniczny, Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska oraz Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności Politechniki Łódzkiej, Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN w Łodzi, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny Uniwersytetu Łódzkiego, Instytut Centrum Matki Polki w Łodzi, Wydział Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego oraz Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Instytut Medycyny Pracy im. Profesora Jerzego Nofera w Łodzi, Instytut Biologii Medycznej PAN w Łodzi oraz Międzynarodowy Instytut PAN - Europejskie Regionalne Centrum Ekohydrologii w Łodzi.

Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	30.456	492.646	6,2%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	25.530	421.724	6,1%
Liczba pracujących (osoby stan na 31 XII 2011)	933.578	13.911.203	6,7%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 13,1% Sektor przemysłowy 32,4% Sektor usługowy 54,5%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	

Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	2.513,4	61.600,3	4,1%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	4.627,6	188.812,4	2,5%

Specjale strefy ekonomiczne w województwie

- SSE Łódzka, podstrefy: gm. Aleksandrów Łódzki, m. Bełchatów, gm. Brójce, gm. Kleszczów, gm. Koluszki, m. Konstantynów Łódzki, gm. Ksawerów , m. Kutno, m. Łęczyca, m. Łowicz, m. Łódź, gm. Opoczno, m. Ozorków, gm. Paradyż, m. Piotrków Trybunalski, m. Radomsko, m. Rawa Mazowiecka, m. Sieradz, m. Skierniewice, gm. Sławno, gm. Stryków, m. Tomaszów Mazowiecki, gm. Tomaszów Mazowiecki, gm. Ujazd, gm. Widawa, gm. Wieluń, gm. Wola Krzysztoporska, gm. Wolbórz, gm. Wróblew, m. Zduńska Wola, m. Zgierz, gm. Zgierz, gm. Żychlin
- SSE Starachowicka, podstrefa: gm. Mniszków

Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)	
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2	Gospodarka narodowa klasa C Przemysł pracochłonny klasa C Handel klasa C
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI	Gospodarka narodowa klasa B Handel klasa B Turystyka klasa A

Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN		
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Łódź, Powiat bełchatowski, Powiat m. Piotrków Trybunalski, Powiat m. Skierniewice
	Klasa B	
Gminy	Klasa A	Kleszczów (2), Skierniewice (1), Rawa Mazowiecka (1), Bełchatów (1), Pabianice (1), Łódź (1), Piotrków Trybunalski (1), Tomaszów Mazowiecki (1), Aleksandrów Łódzki (3), Zgierz (1), Łowicz (1), Głowno (1), Nowosolna (2), Andrespol (2), Konstantynów Łódzki (1), Kutno (1), Rzgów (3), Brzeziny (1), Zduńska Wola (1), Łęczyca (1)
	Klasa B	Dłutów (2), Radomsko (1), Rząśnia (2), Sieradz (1), Tuszyn (3), Stryków (3), Rawa Mazowiecka (2), Ozorków (1), Ksawerów (2), Szczerców (2), Działoszyn (3)

Źródło: opracowanie własne.

Województwo łódzkie dostarczyło w 2009 r. 6,1% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 32.162 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 6 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 154,5%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się nieco mniejszym udziałem sektora usług (54,5%), podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 13,1% i 32,4% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 2.533.681 mieszkańców, co stanowiło 6,6% ludności Polski. W województwie łódzkim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 14,0% osób, produkcyjny: 67,2% i poprodukcyjny: 18,8% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 13,0%, dla porównania w Polsce - 12,4%.[9] Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 3.338,7 zł, czyli 90,6% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 30 uczelni wyższych, w których kształci się 108,2 tys. studentów, czyli 6,2% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 5,1% uczniów województwa, natomiast do techników 6,0%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: energetyka, logistyka, włókiennictwo, rolno-spożywczy, budowlany, chemiczny, biotechnologia

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 2 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Łódzka, podstrefy: gm. Aleksandrów Łódzki, m. Bełchatów, gm. Brójce, gm. Kleszczów, gm. Koluszki, m. Konstantynów Łódzki, gm. Ksawerów, m. Kutno, m. Łęczyca, m. Łowicz, m. Łódź, gm. Opoczno, m. Ozorków, gm. Paradyż, m. Piotrków Trybunalski, m. Radomsko, m. Rawa Mazowiecka, m. Sieradz, m. Skierniewice, gm. Sławno, gm. Stryków, m. Tomaszów Mazowiecki, gm. Tomaszów Mazowiecki, gm. Ujazd, gm. Widawa, gm. Wieluń, gm. Wola Krzysztoporska, gm. Wolbórz, gm. Wróblew, m. Zduńska Wola, m. Zgierz, gm. Zgierz, gm. Żychlin,
- SSE Starachowicka, podstrefa: gm. Mniszków.

[9] Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

6. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa małopolskiego

Województwo małopolskie jest położone w środkowo-południowej części kraju, graniczy ze Słowacją. Jest to ważny region dla polskiej turystyki z uwagi na atrakcyjne tereny górskie na południu województwa (Tatry i Podhale) oraz liczne zabytki kulturowe. Szczególną rolę dla Małopolski, a także dla gospodarki całej Polski pełni Kraków, dawna stolica Polski, obecnie drugie pod względem wielkości miasto w Polsce. Małopolskę wyróżnia bardzo duża gęstość zaludnienia, co wynika przede wszystkim z rozdrobnienia agrarnego.
Atuty województwa stanowią:

- Dogodne połączenia komunikacyjne: główny korytarz tranzytowy z Europy Zachodniej na Ukrainę (autostrada A4), sprzyjające połączenia kolejowe (przez region przebiega również europejski korytarz transportowy TINA III); międzynarodowe lotnisko Kraków– Balice (drugie pod względem wielkości w Polsce); sześć drogowych przejść granicznych oraz jedno kolejowe w Leluchowie,
- Duży potencjał naukowy i badawczy krakowskich uczelni wyższych oraz ośrodków naukowych, wśród których bardzo liczną grupę stanowią jednostki naukowe zaklasyfikowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego do najwyższej kategorii[10],
- Znaczne zasoby pracy, zarówno niskokwalifikowanej o małych oczekiwaniach płacowych, jak i specjalistów o wysokich kwalifikacjach,
- Bardzo duże walory turystyczne, szczególnie należy wyróżnić obiekty należące do listy światowego dziedzictwa UNESCO, takie jak: Stare Miasto w Krakowie, Auschwitz-Birkenau. Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1940-1945), Zabytkowa Kopalnia Soli w Wieliczce, Kalwaria Zebrzydowska: manierystyczny zespół architektoniczny i krajobrazowy oraz park pielgrzymkowy, a także drewniane kościoły południowej Małopolski - Binarowa, Blizne, Lipnica Murowana, Sękowa) a także walory przyrodnicze obszarów górskich i Pogórza Karpackiego,
- Zachęty inwestycyjne dla inwestorów oferowane w podstrefach specjalnych stref ekonomicznych.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

[10]W roku 2010 do najlepszych w Polsce jednostek naukowych Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaliczyło m.in.: Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni, Instytut Farmakologii, Instytut Ochrony Przyrody, Instytut Botaniki PAN, Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego PAN w Krakowie, Wydział Inżynierii Materiałowej i Ceramiki, Wydział Inżynierii Mechanicznej i Robotyki, Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, w Krakowie, Wydział Chemii, Wydział Prawa i Administracji, Collegium Medicum, Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii oraz Wydział Biologii i Nauk o Ziemi Wydział Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Odlewnictwa w Krakowie, Wydział Inżynierii Lądowej, Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej, Wydział Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, a także Wydział Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej oraz Wydział Towaroznawstwa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa małopolskiego

Wyszczególnienie	Województwo małopolskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	30.220	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2011)	3.346.796	38.538.447	8,7%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	54.978	492.646	11,2%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	40.754	421.724	9,7%
Liczba pracujących (osoby stan na 31 XII 2011)	1.240.844	13.911.203	8,9%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 14,0% Sektor przemysłowy 30,0% Sektor usługowy 56,0%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	2.269,2	61.600,3	3,7%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	10.989,0	188.812,4	5,8%
Specjale strefy ekonomiczne w województwie			
- SSE Katowicka, podstrefa: gm. Myślenice - SSE Mielecka, podstrefa: m. Gorlice - SEE Krakowska, podstrefy: m. Bukowno, gm. Chełmek, gm. Dobczyce, gm. Gdów, m. Kraków, gm. Książ Wielki, m. Limanowa, gm. Niepołomice, m. Nowy Sącz, m. Oświęcim, gm. Skawina, gm. Słomniki, m. Tarnów, gm. Wolbrom, gm. Zabierzów, gm. Zator			
Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2	Gospodarka narodowa klasa B Przemysł kapitałochłonny klasa B Przemysł pracochłonny klasa B Handel klasa B Turystyka klasa B Edukacja klasa C,		
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI	Gospodarka narodowa klasa C Przemysł klasa C Handel klasa C Działalność profesjonalna naukowa i techniczna klasa C		
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Kraków, Powiat m. Nowy Sącz, Powiat m. Tarnów	
	Klasa B	Powiat wielicki	

Gminy	Klasa A	Kraków (1), Gorlice (1), Wielka Wieś (2), Nowy Sącz (1), Tarnów (1), Limanowa (1), Bochnia (1), Oświęcim (1), Niepołomice (3), Zielonki (2), Wadowice (3), Zakopane (1), Zabierzów (2), Skawina (3), Bukowno (1), Kęty (3), Chrzanów (3), Andrychów (3), Mszana Dolna (1), Skała (3), Olkusz (3), Zator (3), Dobczyce (3), Mogilany (2), Alwernia (3), Kłaj (2), Bolesław (2), Trzebinia (3), Nowy Targ (1), Krzeszowice (3), Wieliczka (3), Brzeszcze (3), Klucze (2), Krynica-Zdrój (3), Świątniki Górne (3)
	Klasa B	Myślenice (3), Siepraw (2), Michałowice (2), Muszyna (3), Sucha Beskidzka (1), Wolbrom (3), Grybów (1), Libiąż (3), Liszki (2), Tymbark (2), Chełmek (3), Dębno (2), Szczawnica (3), Przeciszów (2), Brzesko (3), Jordanów (1), Tarnów (2), Żegocina (2), Bochnia (2), Spytkowice (2), Rabka-Zdrój (3), Osiek (2), Spytkowice (2), Polanka Wielka (2), Jerzmanowice-Przeginia (2), Pcim (2), Gdów (2), Skrzyszów (2)

Źródło: opracowanie własne.

Województwo małopolskie dostarczyło w 2009r. 7,4% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 30.220 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 8 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 161,7%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się zbliżonym udziałem sektora usług (56,0%), podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 14% i 30% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 3.346.796 mieszkańców, co stanowiło 8,7% ludności Polski. W województwie małopolskim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 15,9% osób, produkcyjny: 67,5% i poprodukcyjny: 16,6% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 10,6%, dla porównania w Polsce - 12,4%.[11] Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 3.356,8 zł, czyli 91,1% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 33 uczelni wyższych, w których kształci się 208,1 tys. studentów, czyli 12,0% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 10,0% uczniów województwa, natomiast do techników 9,2%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: edukacja, szkolnictwo wyższe i nauka, społeczeństwo informacyjne, sektor naukowo-badawczy i sektor zaawansowanych technologii oraz turystyka i kultura.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 3 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Katowicka, podstrefa: gm. Myślenice,
- SSE Mielecka, podstrefa: m. Gorlice,
- SSE Krakowska, podstrefy: m. Bukowno, gm. Chełmek, gm. Dobczyce, gm. Gdów, m. Kraków, gm. Książ Wielki, m. Limanowa, gm. Niepołomice, m. Nowy Sącz, m. Oświęcim, gm. Skawina, gm. Słomniki, m. Tarnów, gm. Wolbrom, gm. Zabierzów, gm. Zator.

[11] Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

7. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa mazowieckiego

Województwo mazowieckie jest położone w środkowo-wschodniej części Polski na Nizinie Mazowieckiej. Jest to największy i zarazem najbardziej ludny region Polski. Stanowi najbardziej rozwinięte ekonomicznie i najbardziej atrakcyjne inwestycyjnie województwo, dystansując wszystkie regiony Polski pod względem produktu krajowego brutto na jednego mieszkańca. Charakterystyczną cechą regionu jest zawansowana serwicyzacja, w której stosownie do wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego ważną rolę odgrywają nowoczesne usługi, takie jak pośrednictwo finansowe, usługi dla biznesu, telekomunikacja oraz edukacja. Ponadto na Mazowszu rozwinęły się prawie wszystkie gałęzie przemysłu, w tym szczególnie przemysł środków transportu i rafineryjno-petrochemiczny. Głównym ośrodkiem administracyjnym jest Warszawa, stolica Polski, która wraz ze swoją strefą podmiejską stanowi jeden z najbardziej atrakcyjnych inwestycyjnie obszarów w całym kraju.

Atuty województwa to:

- Centralnie położenie na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych oraz lokalizacja w transeuropejskich korytarzach transportowych, zapewniających połączenie z większymi miastami kraju i Europy,
- Największy w Polsce międzynarodowy port lotniczy - Lotnisko Chopina w Warszawie (ang.: *Warszaw Chopin Airport*,), na które przypada prawie 50% całości ruchu pasażerskiego w Polsce, port lotniczy obsługuje około 100 połączeń rejsowych w kraju i na świecie,
- Obecność bardzo licznych uczelni i ośrodków naukowych,[12]
- Najwyższy w kraju poziom produktu krajowego brutto na osobę,
- Duże zasoby pracy, zarówno o niskich kwalifikacjach i niskich oczekiwaniach płacowych, jak specjalistów rozmaitych dziedzin,
- Bardzo wysoka wydajność pracy, rekompensująca stosunkowo wysoki poziom wynagrodzeń,
- Obecność Warszawskiej Giełdy Papierów Wartościowych - centrum kapitałowego Europy Środkowej i Wschodniej,
- Zachęty inwestycyjne dla inwestorów oferowane w podstrefach specjalnych stref ekonomicznych.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

[12]W roku 2010 Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaliczyło do klasy 1, czyli do najlepszych w Polsce jednostek naukowych łącznie 88 jednostek naukowych, reprezentujących wszystkie dyscypliny ważne dla inwestorów. Najwięcej wyróżniono jednostek naukowych w województwie mazowieckim w takich dyscyplinach naukowych jak: tj. nauki chemiczne oraz inżynieria materiałowa, chemiczna i procesowa (7 jednostek, głównie wydziały lub instytuty Politechniki Warszawskiej i Polskiej Akademii Nauk); elektrotechnika, automatyka, elektronika oraz technologie informacyjne (9 jednostek reprezentujących Politechnikę Warszawską, Wojskową Akademię Techniczną); nauki ekonomiczne (9, w tym głównie jednostki reprezentujące Szkołę Główną Handlową); jednostki naukowe i kliniczne (5 jednostek); nauki biologiczne (5 jednostek, głównie Polskiej Akademii Nauk).

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa mazowieckiego

Wyszczególnienie	Województwo mazowieckie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	56.383	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2011)	5.285.604	38.538.447	13,7%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	83.178	492.646	16,9%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	53.275	421.724	12,6%
Liczba pracujących (osoby stan na 31 XII 2011)	2.262.092	13.911.203	16,3%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 11,6% Sektor przemysłowy 22,7% Sektor usługowy 65,7%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	28.603,9	61.600,3	46,4%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	92.921,4	188.812,4	49,2%
Specjale strefy ekonomiczne w województwie			
- SSE Warmińsko-Mazurska, podstrefy: gm. Ciechanów, m. Ciechanów, m. Mława, m. Ostrołęka - SSE Tarnobrzeska, podstrefy: gm. Nowe Miasto nad Pilicą, gm. Ożarów Mazowiecki, gm. Pilawa, gm. Przasnysz, gm. Węgrów, gm. Wyszków, m. Pionki, m. Radom, m. Siedlce, gm. Siedlce - SSE Łódzka, podstrefy: gm. Grodzisk Mazowiecki, gm. Żabia Wola, m. Płock, m. Raciąż, m. Warszawa, m. Żyrardów, m. Pruszków - SSE Suwalska, podstrefa gm. Małkinia Górna - SSE Starachowicka, podstrefy: gm. Iłża, gm. Szydłowiec		
Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2	Gospodarka narodowa klasa A Przemysł kapitałochłonny klasa A Przemysł pracochłonny klasa A Handel klasa A Turystyka klasa A Edukacja klasa A		
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI	Gospodarka narodowa klasa A Przemysł klasa A Handel klasa A Turystyka klasa A Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna klasa A		

Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN		
Powiaty	Klasa A	Powiat m. st. Warszawa, Powiat m. Płock, Powiat m. Ostrołęka, Powiat m. Siedlce, Powiat piaseczyński, Powiat pruszkowski, Powiat m. Radom, Powiat grodziski, Powiat warszawski zachodni, Powiat legionowski
	Klasa B	
Gminy	Klasa A	M.st. Warszawa (1), Legionowo (1), Lesznowola (2), Ząbki (1), Piaseczno (3), Płońsk (1), Piastów (1), Mińsk Mazowiecki (1), Pruszków (1), Michałowice (2), Podkowa Leśna (1), Ostrołęka (1), Płock (1), Pionki (1), Stare Babice (2), Siedlce (1), Raszyn (2), Żyrardów (1), Ciechanów (1), Nadarzyn (2), Ożarów Mazowiecki (3), Milanówek (1), Konstancin-Jeziorna (3), Radom (1), Słupno (2), Grodzisk Mazowiecki (3), Nowy Dwór Mazowiecki (1), Sulejówek (1), Marki (1), Garwolin (1), Nieporęt (2), Kobyłka (1), Radzymin (3), Ostrów Mazowiecka (1), Serock (3), Łomianki (3), Kozienice (3), Tarczyn (3), Izabelin (2), Józefów (1), Wyszków (3), Maków Mazowiecki (1), Otwock (1), Wołomin (3), Błonie (3), Mława (1), Sokołów Podlaski (1), Grójec (3), Czosnów (2), Zielonka (1), Brwinów (3)
	Klasa B	Sochaczew (1), Wieliszew (2), Halinów (3), Białobrzegi (3), Jaktorów (2), Sierpc (1), Siedlce (2), Węgrów (1), Gostynin (1), Garwolin (2), Przasnysz (1), Góra Kalwaria (3), Rzekuń (2), Kołbiel (2), Stara Biała (2), Różan (3), Radziejowice (2)

Źródło: opracowanie własne.

Województwo mazowieckie dostarczyło w 2009 r. 21,9% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 56.383 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 1 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 167,0%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo wysokim udziałem sektora usług (65,7%), podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 11,6% i 22,7% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 5.285.604 mieszkańców, co stanowiło 13,7% ludności Polski. W województwie mazowieckim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 15,2% osób, produkcyjny: 67,0% i poprodukcyjny: 17,8% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 10,1%, dla porównania w Polsce - 12,4%.[13] Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 4.496,7 zł, czyli 122,0% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 106 uczelni wyższych, w których kształci się 307,1 tys. studentów, czyli 17,7% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 9,3% uczniów województwa, natomiast do techników 11,1%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: rolnictwo, przemysł, budownictwo, handel, usługi, turystyka (w szczególności zagraniczna), chemiczny, logistyka, sektor spożywczy, wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu, rozwój teleinformatyzacji.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 5 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

[13] Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

- SSE Warmińsko-Mazurska, podstrefy: gm. Ciechanów, m. Ciechanów, m. Mława, m. Ostrołęka,
- SSE Tarnobrzeska, podstrefy: gm. Nowe Miasto nad Pilicą, gm. Ożarów Mazowiecki, gm. Pilawa, gm. Przasnysz, gm. Węgrów, gm. Wyszków, m. Pionki, m. Radom, m. Siedlce, gm. Siedlce,
- SSE Łódzka, podstrefy: gm. Grodzisk Mazowiecki, gm. Żabia Wola, m. Płock, m. Raciąż, m. Warszawa, m. Żyrardów, m. Pruszków,
- SSE Starachowicka, podstrefy: gm. Iłża, gm. Szydłowiec,
- SSE Suwalska, podstrefa gm. Małkinia Górna.

8. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa opolskiego

Województwo opolskie jest położone w południowo-zachodniej części Polski. Jest to region o bardzo intensywnym rolnictwie, dzięki czemu stanowi korzystne miejsce lokalizacji dla przemysłu spożywczego. Sprzyja temu nie tylko wysoki poziom kultury rolnej, ale i bardzo żyzne gleby. Opolszczyzna to region o długotrwałych tradycjach przemysłowych, szczególnie w dziedzinie przemysłu spożywczego, mineralnego, metalowego, maszynowego oraz chemicznego. Położenie przygraniczne oraz liczne przejścia graniczne (drogowe i kolejowe) predestynuje ten region do współpracy z Republiką Czeską oraz Niemcami.
Atuty województwa stanowią ponadto:

- Położenie na głównych krajowych i europejskich szlakach komunikacyjnych i transportowych (autostrada A 4),
- Doskonały dostęp do żeglugi śródlądowej, dzięki Odrze oraz kanałowi Gliwice-Kędzierzyn Koźle (port w Kędzierzynie jest największym portem śródlądowym w Polsce),
- Dobrze rozwinięta infrastruktura komunikacyjna, w tym dostęp do Internetu (województwo należy pod tym względem do przodujących w kraju),
- Obecność uczelni wyższych,
- Bogate zasoby dla przemysłu mineralnego - możliwość specjalizacji w sektorach wspierających przemysł budowlany,
- Wielokulturowość mieszkańców województwa, z czego wynika ich tolerancja i otwartość na napływ kapitału zagranicznego, cechę tę wzmacnia przynależność Opolszczyzny do Euroregionów Pradziad i Śląsk.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa opolskiego

Wyszczególnienie	Województwo opolskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	28.761,0	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na 31 XII 2011)	1.013.950	38.538.447	2,6%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	11.492	492.646	2,3%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	11.067	421.724	2,6%
Liczba pracujących (osoby stan na 31 XII 2011)	314.242	13.911.203	2,3%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 11,9% Sektor przemysłowy 36,5% Sektor usługowy 51,6%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			

Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	749,9	61.600,3	1,2%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	1.729,7	188.812,4	0,9%

Specjale strefy ekonomiczne w województwie
- SSE Wałbrzyska, podstrefy: gm. Kluczbork, gm. Namysłów, gm. Nysa, gm. Praszka, gm. Prudnik, gm. Skarbimierz, m. Opole, - SSE Katowicka, podstrefy: gm. Gogolin, gm. Kietrz, gm. Krapkowice, gm. Strzelce Opolskie, gm. Ujazd, m. Kędzierzyn-Koźle - SSE Starachowicka, podstrefa: gm. Tułowice

Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)	
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2	
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI	Gospodarka narodowa klasa C Handel klasa C

Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN		
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Opole
	Klasa B	
Gminy	Klasa A	Brzeg (1), Opole (1), Kędzierzyn-Koźle (1), Zdzieszowice (3), Dobrzeń Wielki (2), Prudnik (3), Tułowice (2), Skarbimierz (2) , Namysłów (3), Gogolin (3)
	Klasa B	Nysa (3), Chrząstowice (2), Kluczbork (3), Bierawa (2), Krapkowice (3), Ujazd (3), Niemodlin (3), Tarnów Opolski (2)

Źródło: opracowanie własne.

Województwo opolskie dostarczyło w 2009r. 2,2% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 28.761 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 11 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 160,2%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się niższym udziałem sektora usług (51,6%), podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 11,9% i 36,5% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 1.013.950 mieszkańców, co stanowiło 2,6% ludności Polski. W województwie dolnośląskim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 13,4% osób, produkcyjny: 69,2% i poprodukcyjny: 17,4% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 13,1%, dla porównania w Polsce - 12,4%.[14] Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 3.231,0 zł, czyli 87,6% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 6 uczelni wyższych, w których kształci się 38,0 tys. studentów, czyli 2,2% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 3,1% uczniów województwa, natomiast do techników 2,6%.

[14] Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: chemiczny rolno-spożywczy budowlany oraz pozostałe: energetyczny, maszynowy, metalowy, drzewny, surowców niemetalicznych.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 3 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Wałbrzyska, podstrefy: gm. Kluczbork, gm. Namysłów, gm. Nysa, gm. Praszka, gm. Prudnik, gm. Skarbimierz, m. Opole,
- SSE Katowicka, podstrefy: gm. Gogolin, gm. Kietrz, gm. Krapkowice, gm. Strzelce Opolskie, gm. Ujazd, m. Kędzierzyn-Koźle,
- SSE Starachowicka, podstrefa: gm. Tułowice.

9. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa podkarpackiego

Województwo podkarpackie położone jest na południowym wschodzie Polski. Graniczy ze Słowacją (na południu) i Ukrainą (na wschodzie). Region wyposażony jest w bogate złoża kopalniane takie jak: siarka, ropa naftowa oraz gaz ziemny, a także surowce mineralne: gipsy, piaskowce i wapienie wydobywanych na bieżąco w czynnych, nowoczesnych kopalniach. Główne sektory gospodarki to: rolniczy, przemysłowy, wydobywczy, spożywczy, farmaceutyczny, lotniczy oraz informatyczny.
Głównymi atutami województwa są:

- Rozwijający się przemysł lotniczy,
- Silnie rozwinięty przemysł farmaceutyczny, informatyczny i spożywczy,
- Powstanie Podkarpackiego Parku Naukowo-Technologicznego w Rzeszowie,
- Dobre połączenia komunikacyjne: międzynarodowy port lotniczy, autostrada A4, przebiegające przez województwo główne korytarze transportowe sieci TINA,
- Surowce kopalniane takie jak: siarka, ropa naftowa oraz gaz ziemny, surowce mineralne, które wydobywane są głównie w jego górzystej, południowej części: piaskowce, wapienie, gipsy (w tym gips alabastrowy), glinki ceramiczne, piaski (w tym piaski szklarskie) i żwiry, a także torf, wody mineralne i geotermalne,
- Duże połacie lasów czynią województwo istotnym dostawcą drewna oraz dają możliwości wykorzystania biomasy drzewnej dla produkcji energii odnawialnych,
- Dostępność wysoko wyszkolonych kadr zarządzających i technicznych zwłaszcza w przemyśle lotniczym, elektromaszynowym, chemicznym (Politechnika Rzeszowska i jest największą uczelnią techniczną południowo-wschodniej Polski, z jedynym w kraju ośrodkiem kształcenia pilotów lotnictwa cywilnego).

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa podkarpackiego

Wyszczególnienie	Województwo podkarpackie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	24.131	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na 31 XII 2011)	2.128.687	38.538.447	5,5%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	21.790	492.646	4,4%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	29.117	421.724	6,9%
Liczba pracujących (osoby stan na 31 XII 2011)	794.727	13.911.203	5,7%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 21,4% Sektor przemysłowy 30,4% Sektor usługowy 48,2%		Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%

Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	873,9	61.600,3	1,4%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	2.198,4	188.812,4	1,2%

Specjale strefy ekonomiczne w województwie
- SSE Mielecka, podstrefy: gm. Dębica, gm. Głogów Małopolski, gm. Jarosław, gm. Kolbuszowa, gm. Laszki, gm. Leżajsk, gm. Ostrów, gm. Ropczyce, gm. Trzebownisko, gm. Zagórz, m. Dębica, m. Jarosław, m. Leżajsk, m. Lubaczów, m. Mielec, m. Rzeszów, m. Sanok. - SSE Tarnobrzeska, podstrefy: gm. Gorzyce, gm. Jasło, gm. Jedlicze, gm. Nisko, gm. Nowa Dęba, gm. Orły, gm. Rymanów, m. Jasło, m. Przemyśl, m. Przeworsk, m. Stalowa Wola, m. Tarnobrzeg - SSE Krakowska, podstrefa: gm. Boguchwała, m. Krosno

Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)	
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2	
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI	

Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN		
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Krosno, Powiat m. Przemyśl, Powiat m. Rzeszów
	Klasa B	Powiat m. Tarnobrzeg
Gminy	Klasa A	Krosno (1), Jarosław (1), Rzeszów (1), Mielec (1), Jasło (1), Łańcut (1), Sanok (1), Dębica (1), Leżajsk (1), Przemyśl (1), Stalowa Wola (1), Przeworsk (1), Tarnobrzeg (1), Krościenko Wyżne (2), Boguchwała (3), Dębica (2), Lubaczów (1)
	Klasa B	Ropczyce (3), Jedlicze (3), Ostrów (2), Kolbuszowa (3), Krasne (2), Głogów Małopolski (3), Radymno (1), Dukla (3), Gorzyce (2), Trzebownisko (2), Nowa Dęba (3), Jarosław (2), Besko (2), Solina (2), Lesko (3), Iwonicz-Zdrój (3), Miejsce Piastowe (2), Nowa Sarzyna (3), Żyraków (2), Nisko (3)

Źródło: opracowanie własne.

Województwo podkarpackie dostarczyło w 2009r. 3,8% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 24.131 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 15 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 154,6%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo małym udziałem sektora usług 48,2% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 21,4% i 30,4% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 2.128.687 mieszkańców, co stanowiło 5,5% ludności Polski. W województwie podkarpackim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 15,9% osób, produkcyjny: 68,1% i poprodukcyjny: 16,0% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,9%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 15,3%, dla porównania w Polsce - 12,4%.[15] Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze

[15] Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 2.994,1 zł, czyli 81,2% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 16 uczelni wyższych, w których kształci się 70,9 tys. studentów, czyli 4,1% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 5,8% uczniów województwa, natomiast do techników 6,7%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: lotniczy, elektromaszynowy, rolno-spożywczy, chemiczny, turystyczny.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 3 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Mielecka, podstrefy: gm. Dębica, gm. Głogów Małopolski, gm. Jarosław, gm. Kolbuszowa, gm. Laszki, gm. Leżajsk, gm. Ostrów, gm. Ropczyce, gm. Trzebownisko, gm. Zagórz, m. Dębica, m. Jarosław, m. Leżajsk, m. Lubaczów, m. Mielec, m. Rzeszów, m. Sanok,
- SSE Tarnobrzeska, podstrefy: gm. Gorzyce, gm. Jasło, gm. Jedlicze, gm. Nisko, gm. Nowa Dęba, gm. Orły, gm. Rymanów, m. Jasło, m. Przemyśl, m. Przeworsk, m. Stalowa Wola, m. Tarnobrzeg,
- SSE Krakowska, podstrefa: gm. Boguchwała, m. Krosno.

10. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa podlaskiego

Województwo podlaskie położone jest w północno-wschodniej Polsce. Graniczy z Litwą oraz Białorusią. Jest to region głównie rolniczy, z dynamicznie rozwijającym się sektorem spożywczym, a w szczególności przetwórstwem mleka, mięsa, drobiu oraz zbóż, a także z sektorami: lekkim, drzewnym, budowlanym i maszynowym.

Do atutów województwa podlaskiego można zaliczyć:

- Położenie w geograficznym centrum Europy oraz w Unii Europejskiej, co odgrywa zasadniczą rolę zarówno w transporcie lokalnym, jak i transporcie międzynarodowym,
- Na terenie województwa zlokalizowanych jest wiele tranzytowych dróg szybkiego ruchu, z których najważniejszą jest Berlin – Warszawa – Grodno – Sankt Petersburg i trasa Warszawa – Helsinki (część drogi ekspresowej – Via Baltica, która łączy kraje nadbałtyckie z zachodnią Europą),
- Duży areał użytków zielonych stwarza warunki do hodowli bydła, głównie mlecznego, co znalazło wyraz w wiodącej pozycji województwa podlaskiego na rynku
- Ze względu na dobre warunki dla hodowli zwierząt istnieją możliwości rozwoju produkcji energii odnawialnej,
- Kapitał ludzki województwa tworzą największe w regionie uczelnie wyższe:
    - Uniwersytet w Białymstoku – główne kierunki kształcenia: informatyka, biologia, chemia, ekonomia, fizyka, matematyka, ochrona środowiska, prawo, socjologia, filologia wschodniosłowiańska,
    - Politechnika Białostocka – główne kierunki kształcenia: architektura i urbanistyka, automatyka przemysłowa, budownictwo, elektronika i telekomunikacja, inżynieria elektryczności, informatyka, inżynieria ochrony środowiska, mechanika i budowa maszyn, zarządzanie produkcją,
- Wysoko ocenione (kategoria I) przez Ministerstwo Edukacji i Szkolnictwa Wyższego uczelnie:
    - Uniwersytet Medyczny w Białymstoku; Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologii oraz Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej,
    - Uniwersytet Medyczny w Białymstoku,
    - Uniwersytet w Białymstoku; Wydział Nauk o Zdrowiu oraz Wydział Fizyki,
- Niskim kosztom pracy towarzyszy relatywnie wysoka wydajność pracy,
- Stosunkowo też wysoka innowacyjność w porównaniu do osiągniętego poziomu rozwoju gospodarczego,
- W regionie znajdują się cztery parki narodowe: Białowieski Park Narodowy (wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO), Biebrzański Park Narodowy, Narwiański Park Narodowy, Wigierski Park Narodowy.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa podlaskiego

Wyszczególnienie	Województwo podlaskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	25.951	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na 31 XII 2011)	1.200.982	38.538.447	3,1%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	15.261	492.646	3,1%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	14.443	421.724	3,4%
Liczba pracujących (osoby stan na 31 XII 2011)	403.128	13.911.203	2,9%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 23,6% Sektor przemysłowy 23,4% Sektor usługowy 53,0%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	515,8	61.600,3	0,8%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	536,8	188.812,4	0,3%
Specjale strefy ekonomiczne w województwie			
- SSE Suwalska, podstrefy: gm. Suwałki, m. Białystok, m. Grajewo, m. Suwałki - SSE Tarnobrzeska, podstrefy: gm. Łapy			
Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2			
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI			
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Białystok	
	Klasa B	Powiat m. Łomża, Powiat m. Suwałki	
Gminy	Klasa A	Białystok (1), Wysokie Mazowieckie (1), Brańsk (1), Hajnówka (1), Łomża (1), Sejny (1), Bielsk Podlaski (1), Siemiatycze (1), Suwałki (1)	
	Klasa B	Zambrów (1), Supraśl (3), Wasilków (3), Łapy (3), Grajewo (1), Augustów (1), Choroszcz (3), Juchnowiec Kościelny (2)	

Źródło: opracowanie własne.

Województwo podlaskie dostarczyło w 2009r. 2,3% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 25.951 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 14 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 152,9%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo niskim udziałem sektora usług 47,8% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 23,6% i 23,4% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 1.200.982 mieszkańców, co stanowiło 3,1% ludności Polski. W województwie podlaskim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 14,8% osób, produkcyjny: 67,5% i poprodukcyjny: 17,6% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 13,9%, dla porównania w Polsce - 12,4%.[16] Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 3.121,3 zł, czyli 84,7% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 18 uczelni wyższych, w których kształci się 50,9 tys. studentów, czyli 2,9% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 2,2% uczniów województwa, natomiast do techników 3,5%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: przemysł spożywczy, przemysł maszynowy, przemysł drzewny i meblarski, przemysł turystyczny

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 2 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Suwalska, podstrefy: gm. Suwałki, m. Białystok, m. Grajewo, m. Suwałki,
- SSE Tarnobrzeska, podstrefy: gm. Łapy.

[16] Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

11. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa pomorskiego

Gospodarka województwa pomorskiego jest jedną z lepiej rozwijających się w Polsce. Nadmorskie położenie sprzyja rozwojowi gospodarki morskiej w regionie: budową i naprawą okrętów oraz obsługą portów, rybołówstwem czy turystyką nadmorską. Cechą ostatnich lat jest prężny rozwój szkutnictwa: w małych stoczniach powstają zarówno nowoczesne jachty, jak i repliki średniowiecznych łodzi.

Głównymi atutami województwa są następujące elementy:

- W województwie funkcjonują dwa parki naukowo-technologiczne i dwie specjalne strefy ekonomiczne. Na ich terenach działają min. nowoczesne zakłady produkujące podzespoły elektroniczne i nowoczesne zakłady farmakologiczne,
- Na obrzeżach Gdańska powstaje mała „Dolina Krzemowa", gdzie swoje siedziby mają m.in. producent urządzeń kontroli dostępu (Stel), producent oprogramowania multimedialnego (Young Digital Planet) oraz ośrodek badawczo-rozwojowy firmy Intel Technology Poland. Pod Gdańskiem działa firma DGT, znany producent nowoczesnych systemów łączności. W Pomorskiem działa 8 procent wszystkich polskich firm informatycznych, ponadto w województwie produkuje się 18% oprogramowania komputerowego,
- Pomorze jest światowym liderem wyrobów bursztyniarskich. W ponad 3 tys. małych zakładów pracuje około 10 tys. rzemieślników i artystów projektujących biżuterię. Ich roczne przychody, zwłaszcza z eksportu, ocenia się na ponad 300 mln dolarów. W 2006 roku zostało otwarte w Gdańsku jedyne na świecie Muzeum Bursztynu,
- Bogate walory przyrodnicze dla rozwoju turystyki,
- Region posiada ważny kompleks portowy, pełniący funkcje ogólnokrajowe i międzynarodowe,
- Województwo dysponuje bardzo dobrze rozwiniętą bazą naukowo-dydaktyczną w postaci uczelni wyższych i instytucji badawczych. Cechą wyróżniającą system kształcenia w regionie są uczelnie kształcące na kierunkach związanych z gospodarką morską wysoko ocenianie (kategoria I) przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Instytut Budownictwa Wodnego, Instytut Morski).

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa pomorskiego

Wyszczególnienie	Województwo pomorskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	34.267	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2011)	2.283.500	38.538.447	5,9%

Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	27.434	492.646	5,6%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	24.010	421.724	5,7%
Liczba pracujących (osoby stan na 31 XII 2011)	744.321	13.911.203	5,4%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 7,5% Sektor przemysłowy 29,9% Sektor usługowy 62,6%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	

Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	4.003,6	61.600,3	6,5%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	11.555,7	188.812,4	6,1%

Specjale strefy ekonomiczne w województwie
- SSE Pomorska, podstrefy: gm. Chojnice, gm. Człuchów, gm. Gniewino, gm. Krokowa, gm. Sztum, gm. Tczew, m. Gdańsk, m. Gdynia, m. Kwidzyn, m. Malbork, m. Starogard Gdański, m. Tczew - SSE Słupska, podstrefy: gm. Debrzno, gm. Słupsk, gm. Żukowo, m. Słupsk

Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)	
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2	Gospodarka narodowa klasa C Przemysł kapitałochłonny klasa B Przemysł pracochłonny klasa C Handel klasa C Turystyka klasa B Edukacja klasa C
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI	Gospodarka narodowa klasa B Przemysł klasa B Handel klasa C Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna klasa C

Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN		
Powiaty	Klasa A	Powiat gdański, Powiat m. Słupsk, Powiat m. Gdańsk, Powiat m. Gdynia, Powiat m. Sopot
	Klasa B	Powiat pucki
Gminy	Klasa A	Sopot (1), Pruszcz Gdański (1), Tczew (1), Gdańsk (1), Ustka (1), Chojnice (1), Starogard Gdański (1), Krynica Morska (1), Malbork (1), Lębork (1), Gdynia (1), Kwidzyn (1), Słupsk (1), Pruszcz Gdański (2), Wejherowo (1), Puck (1), Kosakowo (2), Kolbudy (2), Rumia (1), Człuchów (1), Władysławowo (1), Jastarnia (1), Reda (1), Łeba (1), Żukowo (3), Kościerzyna (1), Hel (1), Kobylnica (2)
	Klasa B	Gniewino (2), Bytów (3), Ustka (2), Sztutowo (2), Słupsk (2), Nowy Staw (3), Nowy Dwór Gdański (3), Kościerzyna (2)

Źródło: opracowanie własne.

Województwo pomorskie dostarczyło w 2009r. 5,7% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 34.267 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 5 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 160,7%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się wysokim udziałem sektora usług 62,6% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 7,5% i 29,9% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 2283500 mieszkańców, co stanowiło 5,9% ludności Polski. W województwie pomorskim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 16,5% osób, produkcyjny: 68,1% i poprodukcyjny: 15,5% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 12,1%, dla porównania w Polsce - 12,4%.[17] Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 3.691,8 zł, czyli 100,1% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 28 uczelni wyższych, w których kształci się 104,8 tys. studentów, czyli 6,0% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 7,3% uczniów województwa, natomiast do techników 5,8%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: high-tech, logistyka, sektor morski, turystyka, sektor rolno-spożywczy.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 2 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Pomorska, podstrefy: gm. Chojnice, gm. Człuchów, gm. Gniewino, gm. Krokowa, gm. Sztum, gm. Tczew, m. Gdańsk, m. Gdynia, m. Kwidzyn, m. Malbork, m. Starogard Gdański, m. Tczew,
- SSE Słupska, podstrefy: gm. Debrzno, gm. Słupsk, gm. Żukowo, m. Słupsk.

[17] Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

12. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa śląskiego

Województwo śląskie jest jednym z najatrakcyjniejszych województw pod względem atrakcyjności inwestycyjnej. Potwierdza to wysoka wartość PKB, jaką tworzy region. Wpływa na to szereg czynników związanych głównie zasobami naturalnymi województwa, które zdeterminowały rozwój gospodarczy regionu.

Głównymi atutami województwa są:

- Największy w Polsce zespół miejski, tworzący wyjątkowy potencjał inwestycyjny,
- Największy w Polsce węzeł komunikacyjny sprzyjający rozwojowi przemysłu o licznych powiązaniach kooperacyjnych. Dobre połączenia komunikacyjne zapewniają: Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice", autostrada A4, droga E40 (trasa europejska), droga E75 (trasa europejska), oraz bezpośrednie połączenia kolejowe z takimi miastami jak: Berlin, Wiedeń, Budapeszt, Bratysława, Praga, Moskwa, Hamburg,
- Najsilniej uprzemysłowiony region Polski, o specjalizacjach tradycyjnych (górnictwo, hutnictwo, maszynowy), ale poddawany skutecznej restrukturyzacji,
- Liczne podstrefy ekonomiczne oferujące atrakcyjne tereny inwestycyjne,
- Główne kierunki kształcenia w województwie odnoszą się do nauk ścisłych i kierunków technicznych (Politechnika Częstochowska, Politechnika Śląska), co głównie wynika z cech gospodarki regionu,
- Województwo posiada szerokie możliwości inwestowania, co potwierdzają bardzo wysokie oceny potencjalnej, jak i rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej dla: gospodarki narodowej, przemysłu kapitałochłonnego, pracochłonnego, handlu, turystyki, pośrednictwa finansowego usług dla biznesu oraz edukacji.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa śląskiego

Wyszczególnienie	Województwo śląskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	37.761	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2011)	4.626.357	38.538.447	12,0%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	51.479	492.646	10,4%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	46.129	421.724	10,9%
Liczba pracujących (osoby stan na 31 XII 2011)	1.648.115	13.911.203	11,8%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 2,8% Sektor przemysłowy 39,4% Sektor usługowy 57,8%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	5.586	61.600,3	9,1%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	17.529,2	188.812,4	9,3%
Specjale strefy ekonomiczne w województwie			
- SSE Katowicka, podstrefy: gm. Czechowice-Dziedzice, gm. Czerwionka-Leszczyny, gm. Godów, gm. Koniecpol, gm. Pawłowice, gm. Radziechowy-Wieprz, gm. Rajcza, gm. Rudziniec, gm. Siewierz, m. Bielsko-Biała, m. Bieruń, m. Częstochowa, m. Dąbrowa Górnicza, m. Gliwice, m. Jastrzębie-Zdrój, m. Katowice, m. Knurów, m. Lubliniec, m. Rybnik, m. Siemianowice Śląskie, m. Sławków, m. Sosnowiec, m. Tychy, m. Zabrze, m. Zawiercie, m. Żory, m. Orzesze		
Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2	Gospodarka narodowa klasa A Przemysł kapitałochłonny klasa A Przemysł pracochłonny klasa A Handel klasa A Edukacja klasa B		
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI	Gospodarka narodowa klasa B Przemysł klasa A Handel klasa B Turystyka klasa C Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna klasa A		
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Katowice, Powiat m. Żory, Powiat m. Bielsko-Biała, Powiat m. Chorzów, Powiat m. Jastrzębie-Zdrój, Powiat m. Gliwice, Powiat m. Tychy, Powiat m. Rybnik, Powiat m. Zabrze, Powiat m. Świętochłowice, Powiat m. Siemianowice Śląskie, Powiat m. Sosnowiec, Powiat m. Ruda Śląska, Powiat m.	

		Piekary Śląskie, Powiat m. Częstochowa, Powiat m. Mysłowice
	Klasa B	Powiat m. Dąbrowa Górnicza, Powiat m. Bytom, Powiat pszczyński, Powiat mikołowski, Powiat m. Jaworzno, Powiat bieruńsko-lędziński, Powiat będziński, Powiat cieszyński
Gminy	Klasa A	Chorzów (1), Goczałkowice-Zdrój (2), Żory (1), Jastrzębie-Zdrój (1), Świętochłowice (1), Bielsko-Biała (1), Mikołów (1), Gliwice (1), Tychy (1), Katowice (1), Czeladź (1), Łaziska Górne (1), Siemianowice Śląskie (1), Radzionków (1), Pawłowice (2), Rybnik (1), Zabrze (1), Będzin (1), Ruda Śląska (1), Ustroń (1), Knurów (1), Sosnowiec (1), Cieszyn (1), Piekary Śląskie (1), Radlin (1), Bytom (1), Racibórz (1), Pszczyna (3), Częstochowa (1), Bestwina (2), Mysłowice (1), Dąbrowa Górnicza (1), Zawiercie (1), Skoczów (3), Żywiec (1), Suszec (2), Ornontowice (2), Pyskowice (1), Jaworzno (1), Bieruń (1), Kozy (2), Sławków (1), Lędziny (1), Wojkowice (1), Wodzisław Śląski (1), Świerklany (2), Wilamowice (3), Wyry (2), Tarnowskie Góry (1), Rydułtowy (1), Olsztyn (2), Miedźna (2), Zebrzydowice (2), Lubliniec (1), Wisła (1), Porąbka (2), Lyski (2), Ożarowice (2), Strumień (3)
	Klasa B	Chełm Śląski (2), Czechowice-Dziedzice (3), Psary (2), Jaworze (2), Bobrowniki (2), Rędziny (2), Herby (2), Gierałtowice (2), Czernichów (2), Jasienica (2), Chybie (2), Krupski Młyn (2), Poczesna (2), Wilkowice (2), Imielin (1), Marklowice (2), Miasteczko Śląskie (1), Mszana (2), Kamienica Polska (2), Poraj (2), Mierzęcice (2), Boronów (2), Myszków (1), Pszów (1), Bojszowy (2), Ogrodzieniec (3), Godów (2), Żarki (3), Mstów (2), Świerklaniec (2), Łazy (3), Brenna (2), Szczyrk (1), Buczkowice (2), Łękawica (2), Krzepice (3), Krzanowice (3), Łodygowice (2), Poręba (1), Siewierz (3), Dębowiec (2), Czerwionka-Leszczyny (3), Hażlach (2), Zbrosławice (2), Kobiór (2)

Źródło: opracowanie własne.

Województwo śląskie dostarczyło w 2009r. 13,1% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 37.761 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 3 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 154,5%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się nieco wyższym od przeciętnego udziałem sektora usług 57,8% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 2,8% i 39,4% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 4.626.357 mieszkańców, co stanowiło 12,0% ludności Polski. W województwie śląskim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 13,9% osób, produkcyjny: 68,5% i poprodukcyjny: 17,7% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,8%).

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 10,2%, dla porównania w Polsce - 12,4%.[18] Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 3.902,8 zł, czyli 105,9% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 45 uczelni wyższych, w których kształci się 170,2 tys. studentów, czyli 9,8% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 11,0% uczniów województwa, natomiast do techników 12,3%.

[18] Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: sektor MŚP, sektor B+R i wdrożenie nowych technologii, sektor rolno-spożywczy, sektor turystyczny, unowocześnianie tradycyjnych sektorów (węglowy, stalowy, koksowniczy).

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w Katowickiej SSE, w podstrefach takich jak: gm. Czechowice-Dziedzice, gm. Czerwionka-Leszczyny, gm. Godów, gm. Koniecpol, gm. Pawłowice, gm. Radziechowy-Wieprz, gm. Rajcza, gm. Rudziniec, gm. Siewierz, m. Bielsko-Biała, m. Bieruń, m. Częstochowa, m. Dąbrowa Górnicza, m. Gliwice, m. Jastrzębie-Zdrój, m. Katowice, m. Knurów, m. Lubliniec, m. Rybnik, m. Siemianowice Śląskie, m. Sławków, m. Sosnowiec, m. Tychy, m. Zabrze, m. Zawiercie, m. Żory, m. Orzesze.

13. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa świętokrzyskiego

Województwo świętokrzyskie położone jest w centralnej części kraju w pobliżu dużych aglomeracji miejskich: Krakowa, Warszawy oraz Łodzi. Charakterystycznym elementem województwa są Góry Świętokrzyskie stanowiące centrum Wyżyny Kieleckiej, co wpływa na rozwój turystyki.

Głównymi atutami województwa są:

- Dwie państwowe uczelnie wyższe: Politechnika Świętokrzyska w Kielcach oraz Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego w Kielcach, którego Wydział Nauk o Zdrowiu posiada najwyższą pierwszą kategorię przyznawaną przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego,

- Dobre warunki dla rozwoju turystyki (Góry Świętokrzyskie),

- Surowce naturalne – złoża surowców budowlanych (rejon Gór Świętokrzyskich), siarka (okolice Buska-Zdroju oraz Grzybów) oraz wody mineralne (Busko-Zdrój - Buskowianka), wody siarczkowe (Busko-Zdrój),

- Korzystne uwarunkowania dla rozwoju produkcji rolno-spożywczej,

- Bogate źródła leczniczych wód mineralnych oraz rozwinięta baza leczniczo-sanatoryjna, ośrodków wypoczynkowych, hoteli i kwater prywatnych,

- Obecność dość mocno rozwiniętych gałęzi przemysłu– hutniczy Celsa Huta Ostrowiec (Ostrowiec Świętokrzyski), metalowy (Skarżysko-Kamienna), maszynowy (Starachowice), materiałów budowlanych (Kielce), ceramiczny, odlewniczy (Stąporków, Końskie), energetyczny (Połaniec).

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa świętokrzyskiego

Wyszczególnienie	Województwo świętokrzyskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	27.333	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2011)	1.278.116	38.538.447	3,3%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	14.144	492.646	2,9%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	15.827	421.724	3,8%
Liczba pracujących (osoby stan na 31 XII 2011)	462.764	13.911.203	3,3%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 24,2% Sektor przemysłowy 29,5% Sektor usługowy 46,3%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	720,4	61.600,3	1,2%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	2.819,8	188.812,4	1,5%
Specjale strefy ekonomiczne w województwie			
- SSE Tarnobrzeska, podstrefy: gm. Połaniec, gm. Staszów, gm. Tuczępy - SSE Starachowicka, podstrefy: gm. Końskie, gm. Morawica, gm. Sędziszów, gm. Stąporków, gm. Suchedniów, m. Ostrowiec Świętokrzyski, m. Skarżysko-Kamienna, m. Starachowice, m. Kielce, gm. Piekoszów.			
Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2			
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI			
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Kielce	
	Klasa B		

Gminy	Klasa A	Kielce (1), Starachowice (1), Ostrowiec Świętokrzyski (1), Skarżysko-Kamienna (1), Sitkówka-Nowiny (2), Połaniec (3)
	Klasa B	Sandomierz (1), Ożarów (3), Strawczyn (2), Zagnańsk (2), Miedziana Góra (2)

Źródło: opracowanie własne.

Województwo świętokrzyskie dostarczyło w 2009r. 2,6% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 27.333 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 12 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 155,9%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo niewielkim udziałem sektora usług (46,3%), podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 24,2% i 29,5% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 1.278.116 mieszkańców, co stanowiło 3,3% ludności Polski. W województwie świętokrzyskim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 14,4% osób, produkcyjny: 67,3% i poprodukcyjny: 18,3% (Polska analogicznie: 15,0%, 68,1% i 16,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 14,9%, dla porównania w Polsce - 12,4%.[19] Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 3.137,3 zł, czyli 85,1% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 15 uczelni wyższych, w których kształci się 42,3 tys. studentów, czyli 2,4% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 3,1% uczniów województwa, natomiast do techników 4,1%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: przemysł elektromaszynowy, motoryzacyjny, metalurgiczny, elektroniczny, mechaniki precyzyjnej, rolno-spożywczy, materiałów budowlanych, budownictwo, wydobywczy surowców mineralnych.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 2 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Tarnobrzeska, podstrefy: gm. Połaniec, gm. Staszów, gm. Tuczępy,
- SSE Starachowicka, podstrefy: gm. Końskie, gm. Morawica, gm. Sędziszów, gm. Stąporków, gm. Suchedniów, m. Ostrowiec Świętokrzyski, m. Skarżysko-Kamienna, m. Starachowice, m. Kielce, gm. Piekoszów.

[19] Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

14. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa warmińsko-mazurskiego

Województwo warmińsko-mazurskie jest położone w północno-wschodniej części kraju, przy czym jako jedyne województwo w Polsce od północy graniczy z rosyjskim Obwodem Kaliningradzkim, co daje duże możliwości współpracy z rynkami Europy wschodniej, w tym z Rosją. Województwo posiada duże możliwości rozwoju produkcji wysokiej jakości żywności, co jest uwarunkowane korzystną strukturą wielkości gospodarstw oraz występowaniem wolnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
Głównymi atutami województwa są:

- Korzystne warunki przyrodnicze (pojezierza, lasy) dla rozwoju turystyki, agroturystyki oraz „czystego" przemysłu w oparciu o wykorzystanie energii odnawialnych,
- Projektowane trasy A1 i Via Baltica dają w przyszłości szanse uzyskania bardzo dobrych połączeń komunikacyjnych,
- Województwo posiada port morski w Elblągu, który znajduje się nad Zalewem Wiślanym. Obecnie realizowany jest projekt budowy kanału żeglugowego przez Mierzeję Wiślaną w oparciu o współpracę z Ukrainą, co dodatkowo podnosi walory komunikacyjne regionu,
- W województwie funkcjonują wysoko oceniane instytucje naukowe oraz kierunki studiów głównie ukierunkowane na rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze: Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie oraz Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie: Wydział Bioinżynierii Zwierząt, Wydział Ochrony Środowiska i Rybactwa, Wydział Medycyny Weterynaryjnej, Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa, Wydział Nauk o Żywności,
- Największymi miastami województwa są Olsztyn i Elbląg. Olsztyn jest głównym ośrodek przemysłu spożywczego, oponiarskiego i drzewnego oraz turystyki. Elbląg to ważny ośrodek przemysłu ciężkiego, port morski oraz ośrodek turystyki.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa warmińsko-mazurskiego

Wyszczególnienie	Województwo warmińsko-mazurskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	25.970	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2011)	1.452.596	38.538.447	3,8%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	14.551	492.646	3,0%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	16.226	421.724	3,8%
Liczba pracujących (osoby stan na 31 XII 2011)	422.880	13.911.203	3,0%
Struktura pracujących w 2010 r.	Sektor rolniczy 11,1% Sektor przemysłowy 32,4% Sektor usługowy 56,5%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	290,3	61.600,3	0,5%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	1.553,9	188.812,4	0,8%
Specjale strefy ekonomiczne w województwie			
- SSE Warmińsko-Mazurska, podstrefy: gm. Barczewo, gm. Bartoszyce, gm. Dobre Miasto, gm. Iłowo-Osada, gm. Morąg, gm. Nidzica, gm. Olecko, gm. Olsztynek, gm. Orzysz, gm. Pasłęk, gm. Piecki, gm. Pisz, gm. Szczytno, gm. Wielbark, m. Bartoszyce, m. Elbląg, m. Iława, m. Lidzbark Warmiński, m. Mrągowo, m. Nowe Miasto Lubawskie, m. Olsztyn, m. Ostróda - SSE Suwalska, podstrefy: gm. Gołdap, m. Ełk			
Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2	Turystyka klasa C		
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI	Turystyka klasa B		
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Elbląg, Powiat m. Olsztyn	
	Klasa B		
Gminy	Klasa A	Działdowo (1), Kętrzyn (1), Ostróda (1), Szczytno (1), Iława (1), Bartoszyce (1), Olsztyn (1), Mrągowo (1), Ełk (1), Giżycko (1), Górowo Iławeckie (1), Elbląg (1), Lidzbark Warmiński (1), Stawiguda (2), Lubawa (1)	
	Klasa B	Mikołajki (3), Gołdap (3), Nowe Miasto Lubawskie (1), Braniewo (1), Biskupiec (3), Węgorzewo (3), Dywity (2), Olecko (3), Jonkowo (2)	

Źródło: opracowanie własne.

Województwo warmińsko-mazurskie dostarczyło w 2009r. 2,8% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 25.970 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 13 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 149,1%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo udziałem sektora usług 56,5% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 11,1% i 32,4% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 1.452.596 mieszkańców, co stanowiło 3,8% ludności Polski. W województwie warmińsko-mazurskim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 16,1% osób, produkcyjny: 69,1% i poprodukcyjny: 14,8% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 19,3%, dla porównania w Polsce - 12,4%.[20] Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 2.967,9 zł, czyli 80,5% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 9 uczelni wyższych, w których kształci się 46,7 tys. studentów, czyli 2,7% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 4,4% uczniów województwa, natomiast do techników 4,0%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: branża rolno-spożywcza, meblarska, turystyczna, sprzętu sportowego oraz wyrobów z gumy.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 2 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Warmińsko-Mazurska, podstrefy: gm. Barczewo, gm. Bartoszyce, gm. Dobre Miasto, gm. Iłowo-Osada, gm. Morąg, gm. Nidzica, gm. Olecko, gm. Olsztynek, gm. Orzysz, gm. Pasłęk, gm. Piecki, gm. Pisz, gm. Szczytno, gm. Wielbark, m. Bartoszyce, m. Elbląg, m. Iława, m. Lidzbark Warmiński, m. Mrągowo, m. Nowe Miasto Lubawskie, m. Olsztyn, m. Ostróda,
- SSE Suwalska, podstrefy: gm. Gołdap, m. Ełk.

[20] Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

15. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa wielkopolskiego

Województwo wielkopolskie jest jednym z najlepiej rozwiniętych gospodarczo województw w Polsce. Charakteryzuje się wysoką koncentracją kapitału zagranicznego zaangażowanego w Polsce oraz wysokimi nakładami inwestycyjnymi na 1 mieszkańca.
Głównymi atutami województwa są:

- Równomierny rozwój gospodarczy przy znacznym stopniu uprzemysłowienia oraz wysokim poziomie technologicznym,
- Wysoki potencjał kapitału ludzkiego, który jest kształtowany dzięki obecności w województwie najlepszych uczelni wyższych w Polsce (wg kategorii 1 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego) takich jak: Politechnika Poznańska, Uniwersytet Ekonomiczny, Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Przyrodniczy,
- Dobre połączenia komunikacyjne m.in. w postaci autostrady A2, która łączy Europę Zachodnią z Rosją i krajami wschodnimi oraz dobre polaczenia lotnicze (lotnisko krajowe i międzynarodowe) oraz wodne (odrzańska trasa wodna),
- Poznań, jako jedno z najstarszych i największych miast Polski jest historyczną stolicą regionu wielkopolskiego, stanowi ważny ośrodek przemysłu, handlu, kultury, szkolnictwa wyższego i nauki oraz należy również do wiodących w Polsce miast pod względem ekonomicznym.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa wielkopolskiego

Wyszczególnienie	Województwo wielkopolskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	37.424	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2011)	3.455.477	38.538.447	9,0%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	46.232	492.646	9,4%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	40.426	421.724	9,6%
Liczba pracujących (osoby stan na 31 XII 2011)	1.350.237	13.911.203	9,7%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 13,8% Sektor przemysłowy 34,0% Sektor usługowy 52,2%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	

Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	6.155,5	61.600,3	10,0%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	15.524,2	18.8812,4	8,2%

Specjale strefy ekonomiczne w województwie
- SSE Kostrzyńsko-Słubicka, podstrefy: gm. Buk, gm. Chodzież, gm. Krobia, gm. Nowy Tomyśl, gm. Przemęt, gm. Stęszew, gm. Swarzędz, gm. Wronki, m. Poznań - SSE Wałbrzyska, podstrefy: gm. Jarocin, gm. Kościan, gm. Krotoszyn, gm. Rawicz, gm. Śrem, gm. Września, m. Kalisz, m. Leszno - SSE Łódzka, podstrefy: gm. Nowe Skalmierzyce, gm. Opatówek, gm. Ostrzeszów, gm. Przykona, gm. Słupca, m. Koło, m. Turek - SSE Kamiennogórska, podstrefy: m. Ostrów Wielkopolski - SSE Słupska, podstrefy: gm. Rogoźno - SSE Pomorska, podstrefy: m. Piła

Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)	
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2	Gospodarka narodowa klasa C Przemysł kapitałochłonny klasa C Przemysł pracochłonny klasa C Handel klasa B Turystyka klasa C Edukacja klasa C
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI	Gospodarka narodowa klasa B Przemysł klasa B Handel klasa B Turystyka klasa C Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna klasa B

Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN		
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Poznań, Powiat m. Leszno, Powiat m. Konin, Powiat m. Kalisz, Powiat poznański
	Klasa B	
Gminy	Klasa A	Tarnowo Podgórne (2), Kościan (1), Leszno (1), Turek (1), Suchy Las (2), Czarnków (1), Poznań (1), Chodzież (1), Konin (1), Piła (1), Komorniki (2), Luboń (1), Ostrów Wielkopolski (1), Wągrowiec (1), Gniezno (1), Puszczykowo (1), Kalisz (1), Dopiewo (2), Swarzędz (3), Słupca (1), Kórnik (3), Złotów (1), Koło (1), Czerwonak (2), Kleszczewo (2), Kępno (3), Śrem (3), Rokietnica (2), Przykona (2), Kleczew (3), Buk (3), Środa Wielkopolska (3), Gostyń (3)
	Klasa B	Ostrzeszów (3), Nowy Tomyśl (3), Pobiedziska (3), Grodzisk Wielkopolski (3), Mosina (3), Jarocin (3), Międzychód (3), Murowana Goślina (3), Rawicz (3), Margonin (3), Oborniki (3), Wolsztyn (3), Baranów (2), Łubowo (2), Krotoszyn (3), Stęszew (3), Kostrzyn (3), Szamotuły (3), Pniewy (3), Chodzież (2), Pakosław (2), Kościan (2)

Źródło: opracowanie własne.

Województwo wielkopolskie dostarczyło w 2009r. 9,5% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 37.424 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 4 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 164,1%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo niewielkim udziałem sektora usług 52,2% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 13,8% i 34% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 3.455.477 mieszkańców, co stanowiło 9,0% ludności Polski. W województwie wielkopolskim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 16,1% osób, produkcyjny: 68,6% i poprodukcyjny: 15,3% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 9,1%, dla porównania w Polsce - 12,4%.[21] Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 3.368,9 zł, czyli 91,4% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 40 uczelni wyższych, w których kształci się 159,7 tys. studentów, czyli 9,2% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 11,7% uczniów województwa, natomiast do techników 9,5%.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 nie wymienia sektorów strategicznych natomiast proponuje tworzenie warunków dla działania przedsiębiorstw (branż, sektorów) czy instrumentów ich wsparcia. Strategia nie określa zachowań rynkowych podmiotów gospodarczych, a także nie formułuje celów, których realizacja wymaga rozwiązań makroekonomicznych, zmian legislacyjnych lub fiskalnych oraz nie określa celów i zadań w obszarach, które nie mogą podlegać skutecznej interwencji publicznej. Dotyczy to zwłaszcza sektorów i branż przemysłowych.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 6 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Kostrzyńsko-Słubicka, podstrefy: gm. Buk, gm. Chodzież, gm. Krobia, gm. Nowy Tomyśl, gm. Przemęt, gm. Stęszew, gm. Swarzędz, gm. Wronki, m. Poznań,
- SSE Wałbrzyska, podstrefy: gm. Jarocin, gm. Kościan, gm. Krotoszyn, gm. Rawicz, gm. Śrem, gm. Września, m. Kalisz, m. Leszno,
- SSE Łódzka, podstrefy: gm. Nowe Skalmierzyce, gm. Opatówek, gm. Ostrzeszów, gm. Przykona, gm. Słupca, m. Koło, m. Turek
- SSE Kamiennogórska, podstrefy: m. Ostrów Wielkopolski,
- SSE Słupska, podstrefy: gm. Rogoźno,
- SSE Pomorska, podstrefy: m. Piła.

[21] Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

16. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa zachodniopomorskiego

Województwo zachodniopomorskie charakteryzuje się bardzo dobrym położeniem względem rynków europejskich oraz państw Morza Bałtyckiego. Największe miasto w województwie Szczecin skupia w sobie najwyższe wartości potencjału gospodarczego w województwie oraz posiada bardzo dobre połączenia komunikacyjne z europejskimi autostradami oraz połączeniami morskimi.

Głównymi atutami województwa są:

- Wyjątkowe położenie regionu, które daje szansę wykorzystania w działaniach gospodarczych bogatego wachlarza środków transportu: wodnego, kolejowego, lotniczego oraz drogowego,
- Województwo posiada bogate tradycje związane z gospodarką morską (przemysł okrętowy, rybołówstwo, turystyka nadmorska),
- Ponad połowa powierzchni województwa to tereny rolnicze, co daje szanse na inwestycje oraz rozwój branży rolnej i spożywczej,
- Wysokie walory przyrodnicze dla rozwoju turystyki (Morze Bałtyckie, Pojezierza Wałeckie oraz Drawskie),
- Szczególne walory inwestycyjne dla rozwoju turystyki, głównie w pasie nadmorskim województwa oraz Pojezierzach Drawskim oraz Wałeckim,
- Duże możliwości produkcji energii odnawialnej (rośliny energetyczne, farmy wiatrowe), co w połączeniu z rozwojem turystyki sprawia, iż województwo zachodniopomorskie może stać się symbolem rozwoju zrównoważonego z wykorzystaniem nowoczesnych technologii wspierających gospodarkę regionalną.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa zachodniopomorskiego

Wyszczególnienie	Województwo zachodniopomorskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	30.939,0	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na 31 XII 2011)	1.722.739	38.538.447	4,5%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	18754	492646	3,8%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	16.687	421.724	4,0%
Liczba pracujących (osoby stan na 31 XII 2011)	511.273	13.911.203	3,7%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 7,5% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 61,9%		Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%

Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	1.625,2	61.600,3	2,6%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	4.617,8	188.812,4	2,4%

Specjale strefy ekonomiczne w województwie
- SSE Kostrzyńsko-Słubicka, podstrefa: gm. Barlinek, gm. Goleniów, gm. Gryfino, gm. Karlino, gm. Police, m. Białogard, gm. Łobez - SSE Mielecka, podstrefa: m. Szczecin - SEE Pomorska, podstrefa: m. Stargard Szczeciński - SSE Słupska, podstrefa: m. Koszalin, m. Szczecinek, m. Wałcz

Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)	
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2	Turystyka klasa A
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI	Gospodarka narodowa klasa C Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna klasa C

Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN		
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Koszalin, Powiat m. Szczecin, Powiat policki
	Klasa B	Powiat kołobrzeski, Powiat m. Świnoujście
Gminy	Klasa A	Rewal (2), Kołobrzeg (1), Police (3), Dobra (Szczecińska) (2), Darłowo (1), Szczecin (1), Koszalin (1), Kołobrzeg (2), Międzyzdroje (3), Stargard Szczeciński (1), Świdwin (1), Szczecinek (1), Stepnica (2), Dziwnów (3), Świnoujście (1), Ustronie Morskie (2), Wałcz (1), Białogard (1), Mielno (2), Sławno (1), Gryfino (3), Drawsko Pomorskie (3), Goleniów (3), Nowogard (3), Nowe Warpno (3), Kołbaskowo (2), Dębno (3)
	Klasa B	Złocieniec (3), Trzebiatów (3), Kobylanka (2), Barlinek (3), Kalisz Pomorski (3), Karlino (3), Kamień Pomorski (3), Choszczno (3), Sianów (3), Biesiekierz (2)

Źródło: opracowanie własne.

Województwo zachodniopomorskie dostarczyło w 2009r. 3,9% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 30.939 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 7 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB
w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 147,7%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się wysokim udziałem sektora usług (61,9%), podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 7,5% i 30,6% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 1722739 mieszkańców, co stanowiło 4,5% ludności Polski. W województwie zachodniopomorskim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 14,8% osób, produkcyjny: 69,3% i poprodukcyjny: 15,8% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r.

16,5%, dla porównania w Polsce - 12,4%.[22] Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 r. wyniosło 3.278,2 zł, czyli 88,9% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowią 22 uczelnie wyższe, w których kształci się 67,5 tys. studentów, czyli 3,9% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 4,4% uczniów województwa, natomiast do techników 4,0%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: gospodarka morska, gospodarka przemysłowa, turystyka, rozwinięte usługi komercyjne i wirtualne, przemysł informacyjny, przemysł komputerowy, przemysł telekomunikacyjny, usługi informatyczne i informacyjne, biotechnologie, technologie genetyczne, usługi konsultingowe, usługi wiedzy oraz rozwój telemetryki.

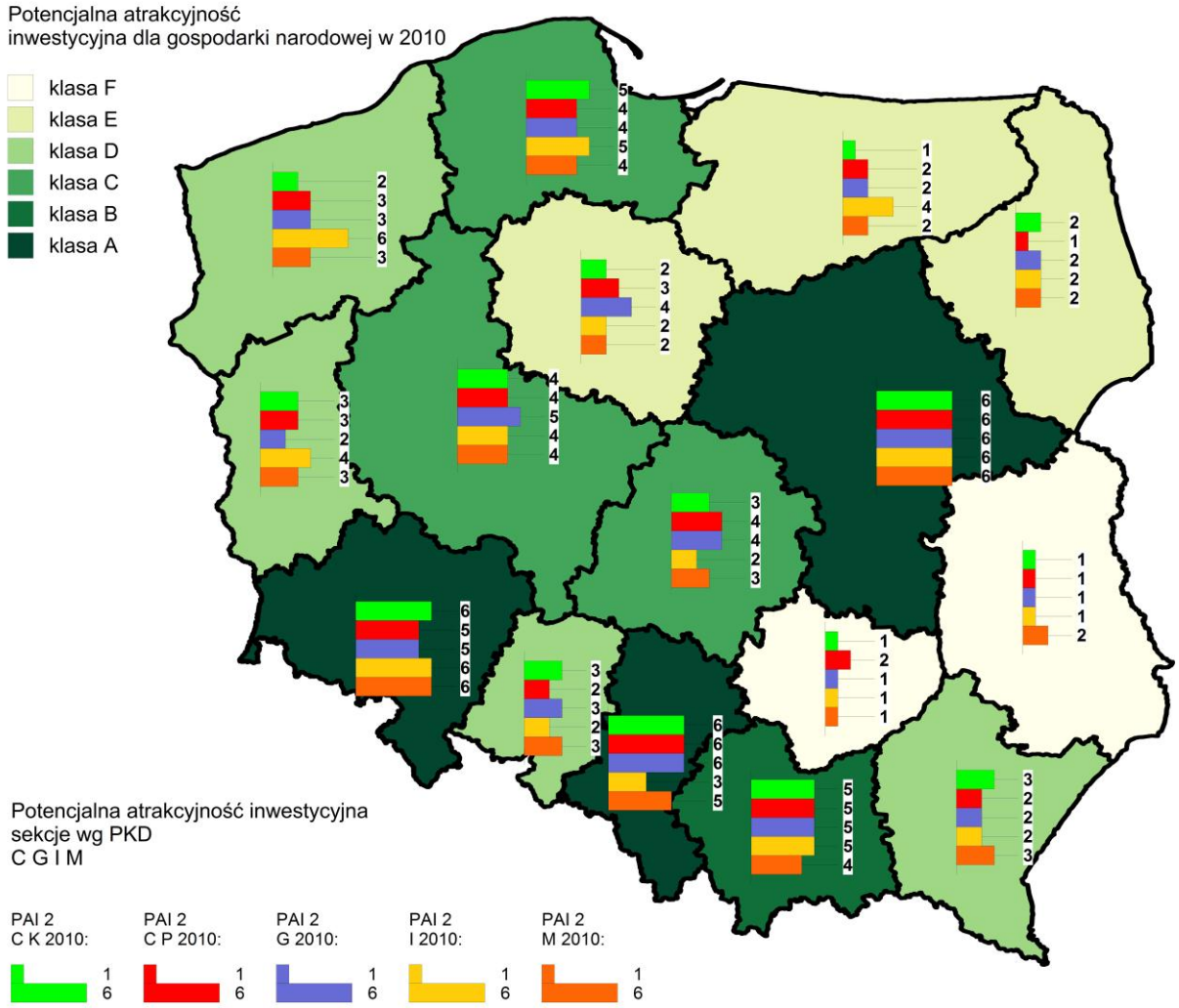
Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 4 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Kostrzyńsko-Słubicka, podstrefa: gm. Barlinek, gm. Goleniów, gm. Gryfino, gm. Karlino, gm. Police, m. Białogard, gm. Łobez,
- SSE Mielecka, podstrefa: m. Szczecin,
- SEE Pomorska, podstrefa: m. Stargard Szczeciński,
- SSE Słupska, podstrefa: m. Koszalin, m. Szczecinek, m. Wałcz.

[22] Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

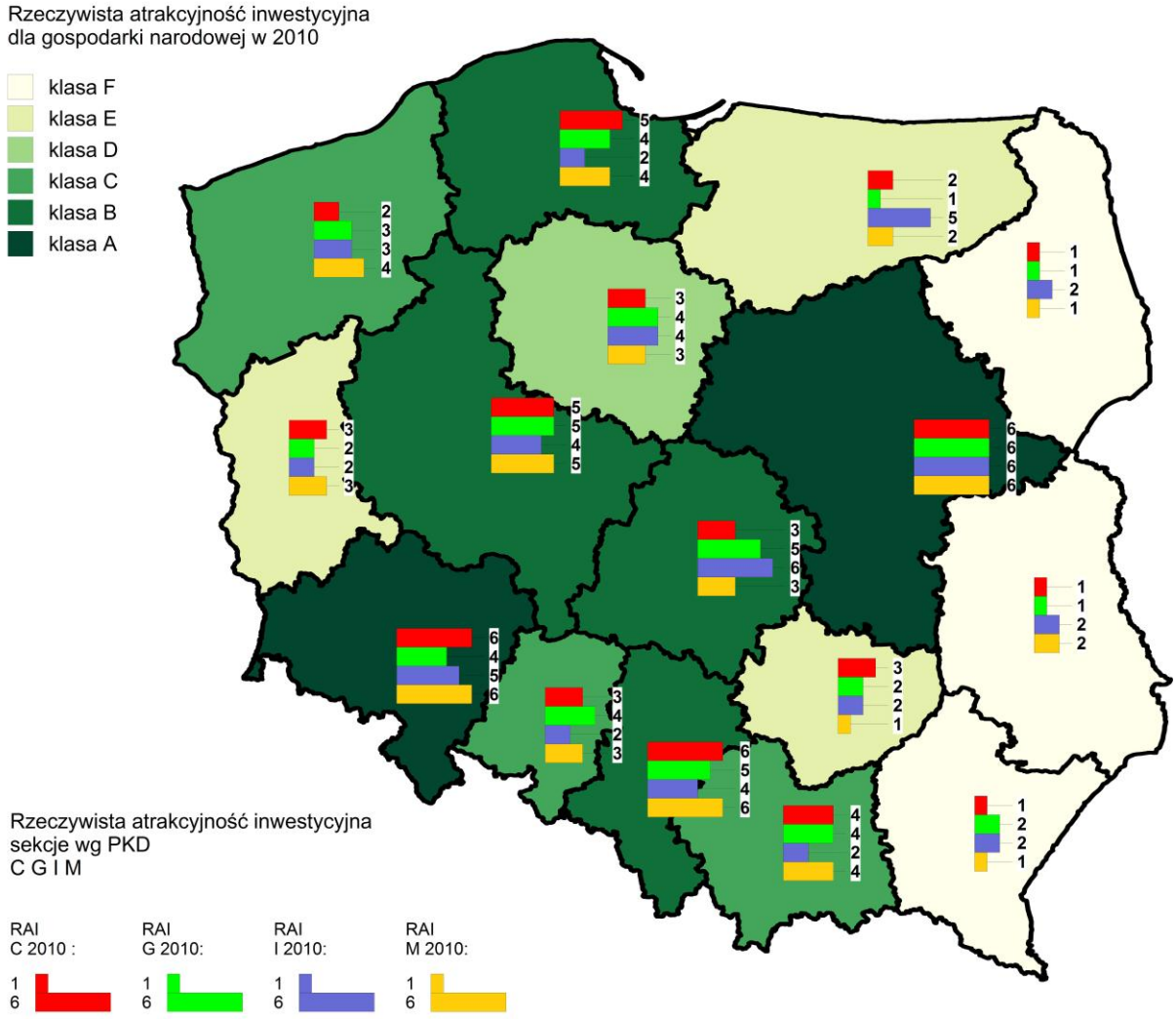
ANEKS

Rysunek 1. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna województw w Polsce w podziale na podstawowe sekcje gospodarcze

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 2. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna województw w Polsce w podziale na podstawowe sekcje gospodarcze

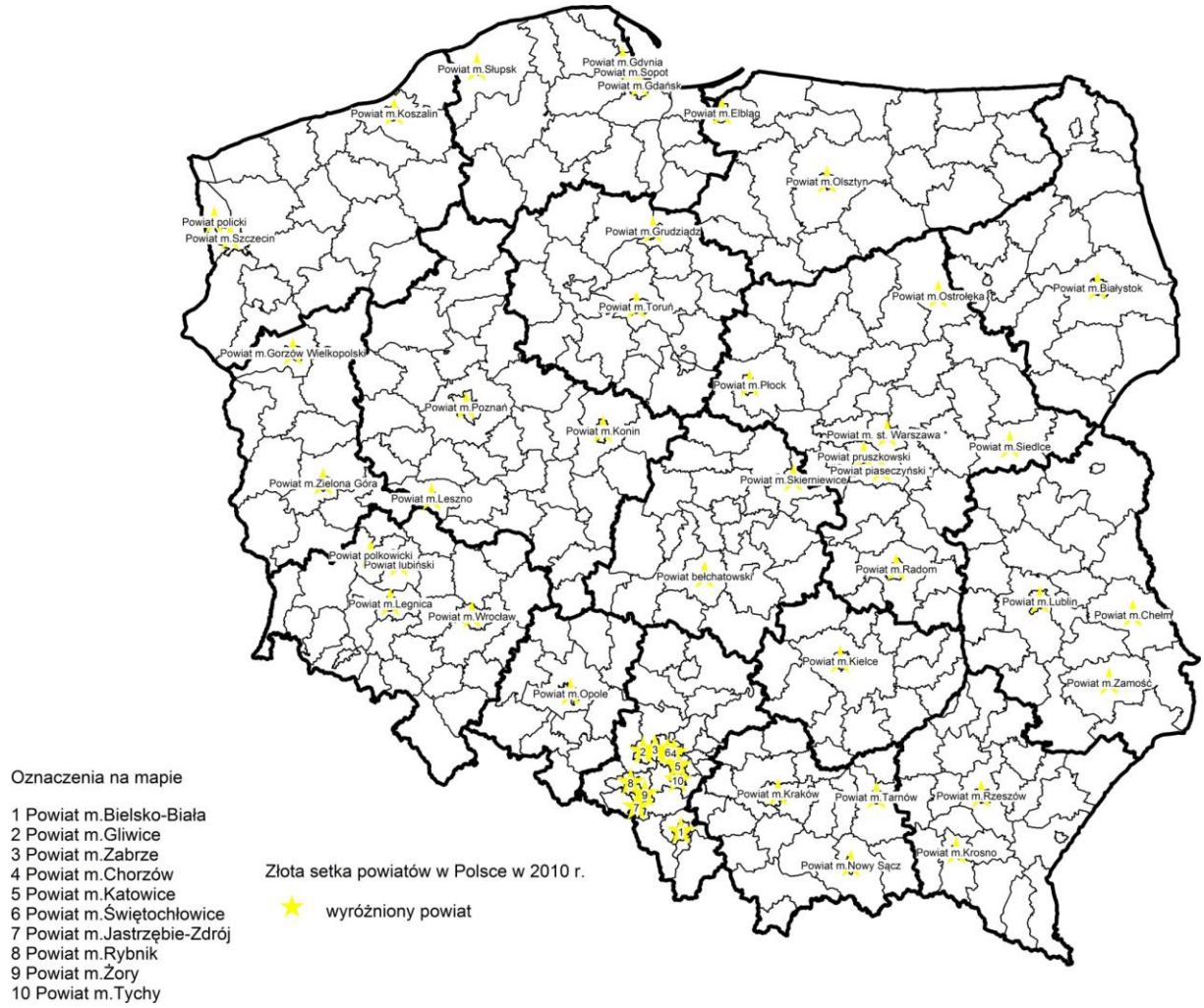
Źródło: opracowanie własne.

Tabela 1. Zbiorcze zestawienie wskaźników atrakcyjności inwestycyjnej dla województw

Województwo	DOLNOŚLĄSKIE	KUJAWSKO-POMORSKIE	LUBELSKIE	LUBUSKIE	ŁÓDZKIE	MAŁOPOLSKIE	MAZOWIECKIE	OPOLSKIE	PODKARPACKIE	PODLASKIE	POMORSKIE	ŚLĄSKIE	ŚWIĘTOKRZYSKIE	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	WIELKOPOLSKIE	ZACHODNIOPOMORSKIE
PAI1 GN	A	E	F	C	D	C	A	E	D	E	B	A	F	D	B	C
PAI2 GN	A	E	F	D	C	B	A	D	D	E	C	A	F	E	C	D
RAI GN	A	D	F	E	B	C	A	C	F	F	B	B	E	E	B	C
PAI1 C	A	D	F	C	C	C	A	D	E	E	B	A	F	E	C	C
PAI2 C KAPITAŁ	A	E	F	D	D	B	A	D	D	E	B	A	F	F	C	E
PAI2 C PRACA	B	D	F	D	C	B	A	E	E	F	C	A	E	E	C	D
RAI C	A	D	F	D	D	C	A	D	F	F	B	A	D	E	B	E
PAI1 G	A	E	F	C	D	B	A	D	E	F	B	A	F	C	C	C
PAI2 G	B	C	F	E	C	B	A	D	E	E	C	A	F	E	B	D
RAI G	C	C	F	E	B	C	A	C	E	F	C	B	E	F	B	D
PAI1 I	B	E	F	B	E	B	A	E	D	E	B	D	F	B	C	A
PAI2 I	A	E	F	C	E	B	A	E	E	E	B	D	F	C	C	A
RAI I	B	C	E	E	A	E	A	E	E	E	E	C	E	B	C	D
PAI1 M	A	E	F	C	D	C	A	D	D	F	B	B	F	D	B	C
PAI2 M	A	E	E	D	D	C	A	D	D	E	C	B	F	E	C	D
RAI M	A	D	E	D	D	C	A	D	F	F	C	A	F	E	B	C

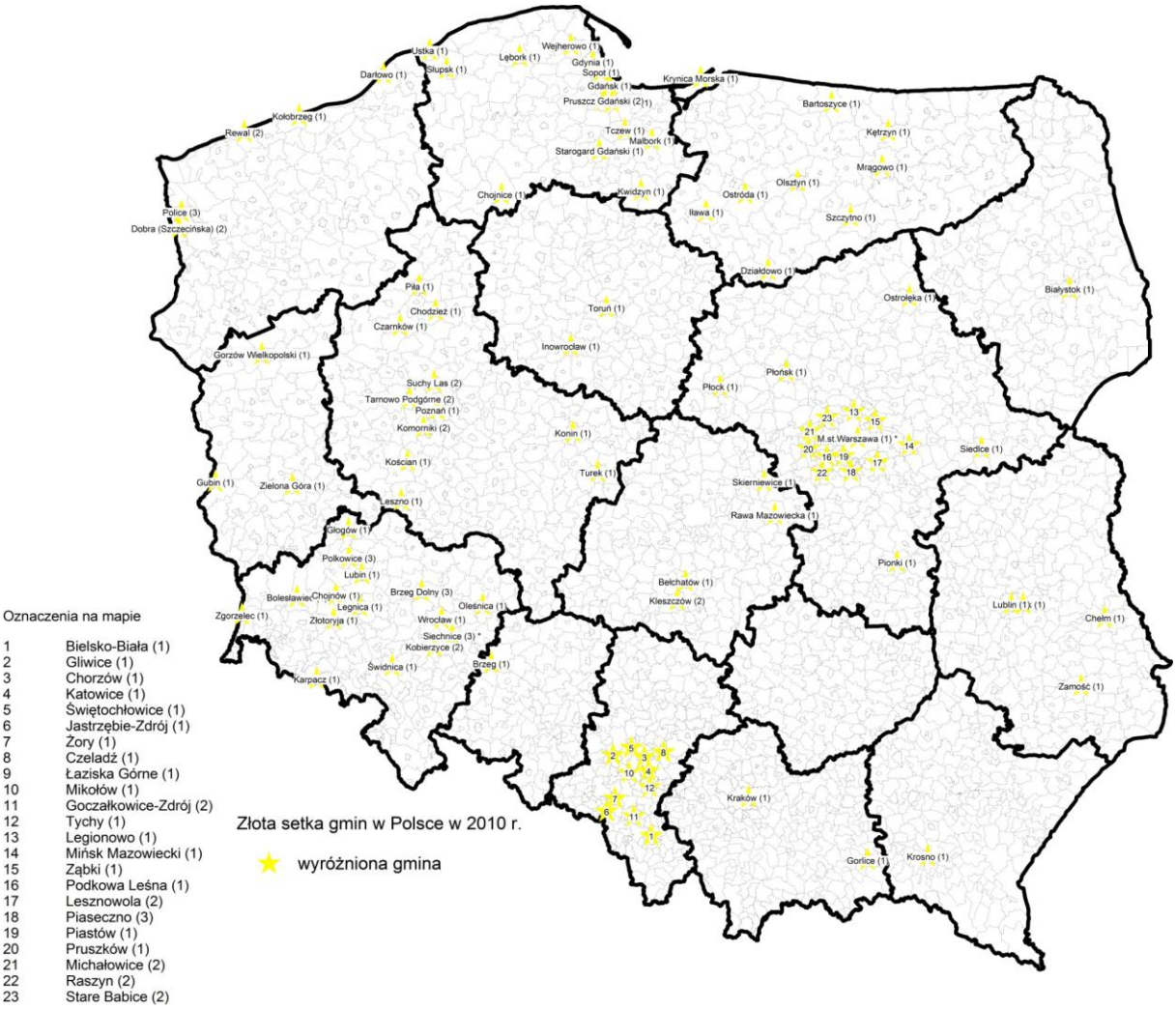
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej

Rysunek 3. Złota pięćdziesiątka powiatów wg wskaźnika PAI1 GN

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 1 Złota setka gmin w 2010 roku

Źródło: opracowanie własne.